

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne dni in praznike. — Inserati do 30 peti do Din 2.—, do 100 vrst Din 2.50, večji inserati peti vrsta Din 4.—. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej. „Slovenski Narod“ velja letno v Jugoslaviji 144.— Din, za inozemstvo 300.— Din. — Rokopisi se ne vračajo. — Naše telefonske številke so: 3122, 3123, 3124, 3125 in 3126.

Strašna eksplozija na Kitajskem

Največje municijsko skladišče zletelo v zrak - Od eksplozije je bilo ubitih nad 1000 ljudi - Tudi inozemska kolonija je hudo prizadeta - Kar je ostalo, uničuje požar

— London, 13. julija. »Tems« poroča iz Honkonga, da je včeraj v Junanfu zletelo v zrak največje municijsko skladišče kitajske nacionalistične armade, v katerem je bilo nakopičene municije in eksplozivnih snovi v ogromnih količinah. Eksplozija je nastala ponoči ter je zavzela ogromne dimenzije. Porušenega je skoraj pol mesta. Po dosedanjih ugotovitvah je mrtvih nad 1000 oseb, ker se dobesedno izginile hiše in poslopja v bližnji okolici municijskega skladišča. Eksplozija je bila tako silna, da je porušena tudi mnogo hiš v daljni okolici. Zelo je prizadeta inozemska kolonija, kjer so konzulati tujih držav. Med mrtvimi je tudi mnogo inozemcev. Angleški konzul je lažje ranjen, poslopje konzulata pa je tako poškodovano, da se je moral konzulat izseliti. Poslopje francoskega konzulata je docela porušeno, francoski konzul in več članov konzulata pa je težje ranjenih.

V mestu vlada silna panika. Ljudje se boje, da bodo sledile še nadaljne eksplozije in trumoma zapuščajo svoje domove ter beže drugam. Eksplozija je povzročila požar, ki je zavzel velike dimenzije in se vedno bolj širi, tako da obstoja nevarnost, da bo ogenj uničil še to, kar je od eksplozije ostalo. V splošni zmedbi nihče ne misli na gašenje in vsakdo skuša rešiti, kar se pač rešiti da. Inozemska kolonija je organizirala poseben tehnični oddelek, ki ima nalogo, da zažene širjenje požara na inozemsko kolonijo. Pozvana je bila tudi vojaška pomoč, ki pa še ni dospela.

Izenačenje doklad sodnikov, upravnih uradnikov in oficirjev

Povodom današnje avdijske ministe pravde je kralj podpisal tri nove zakone. — Imenovanje direktorja Agrarne banke.

— Bled, 13. julija. Danes ob 10. do popoldne je bil sprejet v avdijski pri kralju minister pravde dr. Sršić. Avdijska je trajala do 11.20. Kralj je pri tej priliki podpisal ukaz, s katerim se imenuje za direktorja Priv. Agrarne banke bivši finančni minister doktor Bogdan Marković.

Kralj je nadalje podpisal zakon o civilno-sodnem pravdnem redu, ki pa bo uveljavljen šele s posebnim zakonom. Nadalje je kralj pri tej priliki podpisal zakon o ureditvi prejemkov

sodnikov, s katerim se znižajo specialne sodniške doklade za 20 %, nadalje doklade upravnih uradnikov za 20 odstotkov, ter povišajo doklade oficirjev tako, da so sedaj izenačeni prejemki sodnikov, upravnih uradnikov in oficirjev. Z istim zakonom je ukinjeno tudi avtomatsko napredovanje sodnikov. Končno je kralj podpisal še zakon, s katerim se izenačujejo prejemki članov državnega sveta in glavne kontrole.

Poskušen atentat na Hendersona

Sinoči sta dva neznanca vdrla v njegovo stanovanje in mu grozila z revolverji - Predno je prišla policija, sta pobegnila

— London, 13. julija. Sinoči sta poskušala dva neznanca izvršiti atentat na zunanjega ministra Hendersona. Okrog 8. zvečer sta prišla na njegovo stanovanje v nekem westmisterskem hotelu. Izdajala sta se za novinarka ter sta hotela na vsak način govoriti z ministrom, češ da jima je obljubil intervju. Ko pa je minister Henderson sprejem odklonil, sta vdrla v njegovo sobo in mu grozila z revolverji. Hotelški uslužbenci pa so ju takoj razorožili. Predno je prispela pozvana policijska straža, se je napadalca posrečilo, da sta pobegnila. Na odredbo notranjega ministra je bila pridržana zunanjemu ministru Hendersonu posebna straža, a tudi hotel je močno zastražen. Kdo sta napadalca, doslej ni ugotovljeno.

Kongres poštnih uradnikov v Ljubljani

Danes so prispeli delegatje iz vseh strani države — Popoldne bo predkonferenca, jutri pa bo glavna skupščina

— Ljubljana, 13. julija. Jutri bo odprt v Ljubljani XI. poštni kongres. Udeležilo se ga bo okoli 300 delegatov, zastopnikov vseh organiziranih pošt, telegrafskih in telefonskih uradnikov iz vseh važnejših krajev države. Že sinoči so prispeli prvi delegatji iz oddaljenih krajev, tako iz Skopja in Sarajeva.

Danes popoldne se je vršil oficijelni sprejem raznih delegatov, ki so prispeli iz Beograda, Niša, Novega Sada, Čačka, Pirot, Vrsca, Bele Crkve, Subotice, Kruševca, Zaječarja, Zagreba in drugod. Že včeraj sta prispela v Ljubljano delegata oblastne organizacije za Dalmacijo Srečko Radman in prof. Katunarić za Zvezo državnih nameštencev v Dalmaciji. Z današnjim jutranjim brzovlakom je prispelo okoli 70 delegatov s predsednikom Zveze g. Tomo Jovanovićem na čelu. Na glavnem kolodvoru so jih pozdravili v imenu ministra javnih del in pošt upravitelj ljubljanske pošte g. dr. Gregorič, dr. Kurbas ter predsednik ljubljanskega odbora g. J. Jakša. Pripravljali odbor kongresa je pre-

skrbel udobna stanovanja v Akademskem kolegiju in drugod. Po sprejemu se je vršila v hotelu Miklič v Kolodvorski ulici zakuska, nakar so si delegati ogledali mesto. Popoldne se vrši predkonferenca delegatov, ki bo pripravila material za jutrišnjo glavno skupščino.

Glavni problem, ki ga bo razmatral kongres poštnih uradnikov, je predvsem stalno in energično delovanje na čuvanju državnega edinstva, dalje o izboljšanju materialnega položaja uradništva, njegova moršna dvigalje ter strokovno in kulturno izpopolnjevanje, kakor tudi vprašanje korenite reforme poštne službe po vzgledu modernih držav.

Dr. Ninčić na Bledu

Bled, 13. julija. Davi je prispel semkaj bivši zunanji minister dr. Momčilo Ninčić. Dr. Ninčić ostane na Bledu par tednov, na kar bo odpotoval v Francijo v svrhu lečenja.

Odprava nedelj in praznikov v Rusiji

Moskva, 13. julija. Svet ljudskih komisarjev je objavil zakon, po katerem se odpravljajo nedelje in prazniki ter uvaža nepretrgoma delo po 7 ur na dan v trgovini in industriji. Ta odredba je v zvezi z novim gospodarskim programom in iz tega izvirajočo reorganizacijo ruske industrije, ki naj bi se uvedla v petih letih.

Tajno oboroževanje Amerike?

Washington, 13. julija. Državni tajnik za vojaške zadeve je vojnemu odseku poslanske zbornice predložil načrt zakona, s katerim se pooblašča predsednik Zedinjenih držav, da more samovoljno izvršiti nakup materiala za vojsko in mornarico, ako zahtevajo ta javni interesi.

„Zeppelinov“ polet okrog sveta

Friedrichshafen, 13. julija. Za polet zrakoplova „Zeppelin“ okoli sveta, ki se bo pričel v drugi polovici avgusta, se vrše velike priprave. Poleta se bodo udeležili večina novinarji, izmed katerih se je prvi javil urednik pariškega »Matinac« Jules Sauerwein.

Vremenske katastrofe ob Črnem morju

— Carigrad, 13. julija. V okolici Surmene Psadžika ob Črnem morju vzadno od Trapezunta se je odrgal oblak. Neurje je trajalo 48 ur ter so bile v okraju poplavljene vse vasi. Ogromno škodo so povzročili tudi zemeljski plazovi. Število človeških žrtev je izredno veliko. Doslej so ugotovili že 400 mrtvih.

— Bukarešta, 13. julija. Po vsej državi je temperatura močno padla. V južnih Karpatih je te dni zapadel tudi sneg. V sled močnega deževja je Prut zelo narastel in v Crnovicah so poplavljeni cela predmestja.

Interpelacija o posetu Mussolinija

London, 13. julija. Socialistični poslanec Wedgwood je napovedal interpelacijo o posetu Mussolinija, ki namerava o priliki zrakoplovske razstave meseca avgusta pose- titi London.

Poset ruskih letal v Italiji

Carigrad, 13. julija. Ruska vlada je za- prosila turško vlado za dovoljenje, da bi smela eskadrila ruskih letal preleteti Dardanele zaradi vrnitve nedavnega poseta italijanskih vojaških letal.

Mehika noče prohibicije

Mexico City, 13. julija. Vlada je po dveh tednih ukinita določbo, da se morajo točilnice alkohola zapreti ob 9. zvečer, ker se je izkazala kot neizvedljiva.

Obsojeni atentatorji

Kovno, 13. julija. Vojno sodišče je obsodilo na dolgoletno ječo štiri povzročitelje atentata na ministrskega predsednika Volde- marasa.

Senzacionalne napovedi za prihodnje zasedanje Društva narodov

Poleg Briandovega predloga o osnovanju evropskih združenih držav napoveduje tudi Macdonald senzacionalno izjavo o razorožitvenem vprašanju.

— London, 13. julija. Zunanji minister Henderson je včeraj v razgovoru z zastopniki tiska napovedal, da bo ministrski predsednik Macdonald na prihodnjem zasedanju Društva narodov podal za Anglijo in za vso Evropo važno izjavo. Kljub prizadevanju novinarjev pa zunanji minister ni hotel povedati, za kaj gre. Ker pa je Henderson v nadaljnjem razgovoru omenil, da potekajo pogajanja z Ameriko zelo ugodno, se splošno domneva, da se bo Mac-

donaldova izjava nanašala na razoro- žitev.

Glede na predlog francoskega zunanjega ministra Brianda o osnovanju evropskih združenih držav, je torej pričakovati, da bo jesensko zasedanje Društva narodov ne samo senzacionalno, marveč tudi izredno važno za vso svetovno politiko. V angleških političnih krogih se govori, da bo jesensko zasedanje Društva narodov eno najvažnejših tekem zadnjih deset let.

Sestanek rumunskega kralja s princem Karlom na Bledu?

Sestanek se bo vršil na željo princa Karla po krstu jugoslovenskega kraljeviča - Pred zaroko rumunske princese Ileana

— Zagreb, 13. julija. Današnje »Novosti« poročajo z Bleda: Iz rumunskih dvornih krogov se izve, da bo vendarle prišlo do sestanka med kraljem Mihailom in njegovim očetom, bivšim prestolonaslednikom princem Karlom, ki biva že več let v inozemstvu. Sestanek bi se imel vršiti na Bledu. Kakor znano, je prišlo že lansko leto v Parizu do pomirjenja med princem Karlom in rumunsko kraljico-materjo. Sestanek med rumunskim kraljem in princem Karlom je po zatrdanju poučenih krogov docela privatnega značaja. Princ Karol že dolgo ni videl svoje- ga sina, ki je postal med tem rumunski kralj in bi se zato rad sestal z njim. Sestanek med rumunskim kraljem in princem Karlom znači torej samo popolno izmirjenje v rumunski kraljevski rodbini, ne more pa ni- česar spremeniti na obstoječem stanju v Rumuniji, za katero se je izja- vila tudi vlada g. Mania, ki niti z daleka več ne misli na povratek princa Karla na rumunski prestol. V zvezi s sestankom med kraljem Mihailom in princem Karlom se spravlja tudi skorajšnji odhod kraljice - matere Marije z Bleda v Bukarešto. Kdaj bi se vršil sestanek princa Karla s sinom - kraljem, še ni določeno. Vsekakor pa se bo sestanek vršil šele po krstu tretjega jugoslovenskega kraljeviča.

— Bled, 13. julija. Včeraj sta rumunska kraljica - mati in princesa Ileana v spremstvu rumunskega dvornega maršala odpotovali z avtomobilom v Solnograd, kjer ostaneta par dni, nakar se vrneta na Bled. Kakor se govori, gre za zaroko princese Ileana z nekim nemškim prin- cem. Na sestanku v Solnogradu bi se imel določiti dan poroke. Zatrjuje pa se tudi, da se bosta v Solnogradu sestala princ Karol in kraljica - mati v svrhu dogovora glede sestanka med princem Karlom in rumun- skim kraljem Mihailom.

Dva nova preoceanska poleta

Davi so startali v Franciji za polet preko oceana Poljaki in Francozi. — Ameriški vztrajnostni rekord.

— Le Bourget, 13. julija. Davi ob 4.45 sta startala na tukajšnjem letališču poljska letalca Idzikovski in Kubala na letalu »Maršal Pilsudski« k svojemu že dolgo na- povedanemu preoceanskemu poletu. Uro pozneje je startalo francosko letalo z letalcema Costes in Belonte k poletu v Newyork.

Culmer City, 13. julija. Letalo »Angeli- noc« je davi ob 2.13 ameriškega časa prista-

lo. V zraku je bilo 10 dni, 10 ur in 54 minut ter je pobilo s tem vse dosedanje vztraj- nostne rekorde. Bilo bi še nadalje ostalo v zraku, če bi ne bila odpovedala dobava bencina in olja. Letalca sta zaman pozivala potom radija, naj jima priskrbe novo zalo- go bencina. Sprejemna postaja na letališču se je namreč pokvarila in pozivov niso spre- jeli. Zato sta bila prisiljena, da sta, kakor pravita pilota, predčasno pristala.

Hrvatski atlet v Franciji

Pariz, 13. julija. Na povabilo mestnega župana v Vichyju bo hrvatski atlet Bartha nastopil 17. t. m. v tamošnjem stadionu s svojimi produkcijami.

Vročina v Angliji

London, 13. julija. g. V Londonu in po vsej Veliki Britaniji vlada velika vročina. Temperatura se je danes dvignila na 27 stopinj Celzija v senci.

Francoski prispevek za zgradbo predora pod Rokavskim prelivom

— Pariz, 13. julija. Ravnatelj francoske severne železnice je poslal v London predlog, po katerem je njegova družba pripravljena dati na razpolago za izvedbo tehničnih preiskav v svrhu zgradbe tunela pod Rokavskim prelivom 160 milijonov frankov, za zgradbo tunela samega pa 3 do 4 milijarde frankov. Ta vsota naj bi predstavljala polovico vseh gradbenih stroškov.

Iz policijske kronike

Ljubljana, 13. julija. Žrtev brezvestnega tatu in lastne nepre- vidnosti je postal včeraj delavec Valentin Lunar, stanujoč v Mostah. Nedavno je Lu- nar v banki dvignil vse svoje prihranke (12.700 Din), ki si jih je s trudom in var- nostjo prihranil tekom let. Denar je doma

spravil v kovčeg na podstrešnem stanovanju in čakal na priliko ugodnega nakupa pri- merne parcele za zidanje.

Včeraj, ko se je vrnil domov, ga je pa čakalo neprijetno presenečenje. V času, ko ni bilo nikogar doma, se je neznan zlikovec splazil v Lunarjevo stanovanje, premetal vse in končno pobral vse denar. Ubogega Lunarja bi od presenečenja skoro zadela kap. Prijavil je tatvino policiji, ki sedaj išče tatu.

Na Dolenjski cesti se je včeraj pripetila manjša nesreča. Popoldne je vozil hlapec France Glavič voz senu proti mestu. Na vo- zu se je peljala 50letna delavka Jerica Jakopin. Nenadoma se je voz prevrnil in po- kopal delavko pod seboj. Jakopino so s težkimi notranjimi poškodbami z rešilnim avtom prepeljali v bolnico.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.

Ljubljanska borza danes ni poslovala. V prostem prometu so notirali: Amsterdam 2288.50, Berlin 13.57, Bruselj 792 bl., Budimpešta 993.42, Curih 1095.90, Dunaj 801.65, London 276.42, Newyork 56.87, Pa- riz 223.10, Praga 168.60, Trst 58.70.

INOZEMSKA BORZE.

Curih: Beograd 9.1275, London 25.22, Newyork 520, Pariz 20.35, Milan 27.195, Madrid 75.50, Berlin 123.84, Dunaj 73.17, Praga 15.385, Bukarešta 3.08, Budimpešta 90.60, Sofija 3.75.

Naši Sokoli v Poznanju in Piznu

Dve krasni manifestaciji sokolske misli in moči — Falanga slovenskega Sokolstva je vedno krepkeje strnjena

V dne od 27. junija do 1. julija se je vršil v staroslavem poljskem mestu Poznanju, prestolici prvega poljskega kneza Boleslava I., ki je tudi polagal temelje poljske moči in slave, vsesokolski zlet, nekaj dni kasneje pa v Pizni, sedežu češke industrije, pokrajinski zlet češkoslovenskega Sokolstva. Obe prireditvi sta bili nov triumf sokolske ideje, nova afirmacija Sokolstva, obe pomenita nov korak k popolnejšem in temeljitejšemu zblizanju slovenskega naroda, kajti udeležili so se jih poleg Čehov in Poljakov tudi Jugoslovenci, Rusi in Bolgari. Bili sta to dve krasni manifestaciji sokolske misli in moči.

Vsesokolskega zleta v Poznanju in pokrajinskega zleta v Pizni so se udeležili tudi naši Sokoli. JSS je odposlal na zlet okoli 200 tekmovalcev in tekmovalk, od teh jih je bilo okoli 50 iz Ljubljane. Naši Sokoli so odpotovali 25. junija dopoldne iz Ljubljane pod vodstvom saveznega staroste br. Gangla, saveznega načelnika dr. Murnika, potnega maršala Čebularja in tehničnega referenta br. Černeta. Iz Ljubljane se je odpravilo okoli 100 Sokolov, v Celju in Mariboru pa so se jim pridružili še ostali. Zlasti častno so bili zastopani Zagrebčani, katerim se je pridružil univerzitetni profesor dr. Ilesič.

ovacij. Jugoslovenci so izvajali beograjske vaje, ki jih je sprejelo občinstvo z velikim navdušenjem in spontanim odobravanjem. Javnemu nastopu je prisostvovalo okoli

Starosta poljskega Sokolstva grof Zamoycki

50.000 ljudi, vse tribune so bile nabito polne, zaseden je bil sleherni kotiček prostora zletišča. S častne tribune so sledili javnemu nastopu starosta JSS br. Gangl, podstarosta Češke Obce Sokolske br. Štepanek, starosta poljskega Sokolstva grof Adam Zamoycki, zastopniki lužičkih Srbov, zastopniki vlade in armade in številni odlični predstavniki poljske javnosti. Po javnem nastopu se je vršila štafeta za slovensko prvenstvo na 4 x 100 metrov. Zmagali so Čehi v času 43 sekund (?), drugi so bili Jugoslovenci v 44 sekundah. Našo štafeto so tvorili trije Ljubljanci in sicer Režek, Pavšič in Stepišnik ter Zagrebčan Buratović.

Zvečer je bila v krasni veselejski areni svečana alegorija »Združenie Visle z Baltikom«. Pod zvoki orkestra se je valila razsvetljena od žarometov skozi vhod močnega reka modro oblečenih deklic. Alegorija je predstavila Vislo, v katero so se od strani izlivali njeni dotoki Przemsa, Pradnik, Dunajec, San Nida itd. — same sokolske župe. Močnega reka se je valila proti izhodu, t. j. Baltiku, kjer je bila alegorična skupina. Kraljica Visla je sedela na prestolu in prožila roko kralju — Baltiku. Na koncu arene sta se strnili v reko tudi češkoslovenska in jugoslovenska povorka. Simbolična alegorija je bila krasno izvedena in je napravila na vse globok vtis.

Slavnostna povorka

30. junija dopoldne je bil slavnostni pohod po mestu. Bil je krasen sončni dan, ko so se ogromne sokolske množice med navdušenim vzklikanjem občinstva pomikale skozi lepo okrašeno mesto. Povsod so plapolale zastave, vse mesto je bilo na nogah. Prebivalstvo je Sokole obsipalo s cvetjem, z bonboni in čokolado, zlasti viharne ovacije pa je prijeljal bratrom Čehom in Jugoslovcem. V slavnostnem sprejedu je bilo 17.000 Sokolov; pričel se je ob pol 11 ter končal ob pol 2, na kar je bil razhod.

Dopoldne so si gostje ogledali mesto in njega znamenitosti. Poznanj bivši Posen, je lepo in moderno mesto s krasnimi, širokimi, večinoma asfaltnimi ulicami. Proget v mestu je velikanski, avtomobilski svigajo neprestano v vseh smereh; zelo gosto je tudi tramvajsko omrežje. Mesto, ki je v zgodovini vedno igralo veliko vlogo, šteje sedaj okoli 200.000 prebivalcev, večinoma Poljakov in deloma Nemcev. V mestu je 16 katoliških in 3 evangelijske cerkve, znamenit je hotel »Polonia«, krasna stavba, ki je veljala nad 16 milijonov frankov. Lepa stavba v mestu je tudi biva Viljemova kapelica, ki je vsa okrašena z mozaiki. Zgradba te kapelice, ki je javnosti deloma dostopna, je veljala v mirnem času 7 milijonov frankov. Jugoslovenci so bili tudi pri Mieczkiewiczem spomeniku in položili k vznožju spomenika največjega poljskega pesnika krasen venec.

Dne 1. julija je bil ogled mesta, zvečer pa so se Sokoli poslovili od gostoljubnega Poznanja in se odpeljali v Varšavo. V Varšavo so prispeli ponoči in zato ni bilo uradnega sprejema. Pač pa jih je na kolodvoru pozdravila posebna sokolska deputacija. Sokoli so prenočili v akademskem kolegiju, krasni in močnejši zgradbi, kjer je okoli 1000 sob. Vsak akademik ima lastno sobo, opremljeno z vsem potrebnim inventarjem. Dopoldne so gostje radi dolge in naporne vožnje še počivali, popoldne, t. j. 2. julija, so si pa ogledali Varšavo in nje znamenitosti. Bili so v Avguštinovem gradu, pred Chopinovim spomenikom, pod vodstvom prof. Ilesiča, ki je v Varšavi takorekto doma, so si ogledali Galerijo poljskih slikarjev itd. V družbi Jugoslovcem je bil tudi ves čas njihovega bivanja v Varšavi naš poljski poslanik g. Lazarevič. V sredo 3. julija so odšli Sokoli v povorki na grob neznane vojaka. Tudi tam so položili lep venec, starosta JSS je pa imel pomemben govor o slovenski sokolski zvezi. Lepe prijetne svečanosti so se udeležili tudi Čehi, Rusi in Poljaki.

Pokrajinski zlet v Piznu

Zvečer so Jugoslovenci zapustili gostoljubno Varšavo in se odpeljali na pokrajinski zlet češkega Sokolstva v Pizno. Na vseh postajah, kjer se je vlak ustavil, so jih sprejeli in pozdravljali delegacije, občinstvo pa jim je povsod prirejalo prijetne

ne ovacije. V Piznu so prispeli 4. julija ob 7. zjutraj. Ker je deževalo, ni bilo uradnega sprejema. Čehi so goste sprejeli v »Meščansko besedo«, kjer so jih dobro pogostili.

V potek dopoldne so bile skušnje za javni nastop, popoldne pa svečana Hrušova proslava na Trgu Republike. Udeležili so se vse sokolske delegacije. Na proslavi je govoril starosta piznskega Sokola dr. Šip, piznski »Hlahole« pa je zapel več narodnih pesmi.

V soboto je bil na pol ure izven mesta oddaljenem zletišču javni nastop. Nastopili so Čehi, Jugoslovenci, Bolgari in Poljaki. Javnemu nastopu so prisostvovali prezident Masaryk, naš poslanik v Pragi dr. Angelinovič, primator Prage dr. Baxa, predstavniki Sokolstva in mnogi drugi dostojanstveniki. Radi naliva so morali javni nastop preložiti zaključiti in program skrajšati. Pri javnem nastopu so Jugoslovenci izvajali beograjske vaje, ki so napravile tudi na piznsko občinstvo najboljši

vtis. Radi naliva je bila tudi za večer napovedana akademija odpovedana.

V nedeljo 7. julija je bil slavnostni sprejedu po mestu. V sprejedu je bilo 12.000 članov v kroju, 11.000 članic in 600 legionarjev. Sprejedu je otvorila konjenica, 400 po številu. Češkoslovenskim Sokolom se je pridružil v sprejedu 140 Jugoslovcem, 4 Poljaki, 150 bolgarskih »Junakov« in 250 Rusov. Stik vsega Sokolstva je bil na Trgu Republike, kjer je Sokole nagovoril starosta Šip, na kar je bil razhod. Zvečer so naši Sokoli s težkim srcem zapustili gostoljubni Pizno.

Na svidenje v Beogradu 1. 1930!« so klicali za njim Čehoslovaki.

— Ruski odbor v Ljubljani priredi v nedeljo, 14. t. m. ob 10. v pravoslavni kapelici na Taboru parastos ob 25-letnici smrti znanega pisatelja A. P. Čehova, ki je predčasno podlegel zavrtni jetiki v kopalnici Badenweileru na Nemškem dne 15. julija leto 1904.

Kipar Ivan Zajc 60-letnik

V ponedeljek 15. t. m. proslavi naš kipar Ivan Zajc 60letnico rojstva — Kaj pripoveduje jubilar o sebi

Pogledal sem skori linico, ki jo je napravil v vratih svojega ateljeja na dvorišču mestne šole na Prulah, toda nečeti kipi in osnutki, s katerimi je atelje skoro prenapolnjen, so samevali. Kiparja Zajca ni bilo doma. Kaj sedaj? Nihče ne ve, kje stanuje, umetnjakari ne vedo, kam zahaja. Imel sem srečo, srečala sva se na Ljubljani in se napotila nazaj v atelje.

— Torej že 60, gospod Zajc?

— Da, da, žal že 60.

Ne bi mu jih priodil. Hitro stopa, z živahnimi kretnjami in oči se mu svetijo kajo.

— Imam še nekaj napisano, mi je dejal, ko sva stopila v atelje. Natakne si očala, mi izroči pisanje in še svojo sliko. Vtaknil sem vse v svoji šep. Malo se morava pa kljub temu še pomeniti, sem si mislil.

— Je strašno vse razmetano; ko pa ni prostora.

Pograbi metlo in jo vrže v kot, preloži še ščetko, dieto, zamahne z rokvom po mizi in mi začne razskozati svoja dela, že končana, zažeta in osnutki.

— S temle se sedaj ukvarjam, »Starka« in »Starec« za Kadivcevo. To so pa vse načrti: »Boj na konju«, »Favn in bahante«, »Vodnjake«, »Punka s peomo«, »Samson« itd.

Police se kar šibe pod težo in številom kiparskih osnutkov.

— Je križ, vidite, nimam kam postaviti, je križ.

— Tole bom scepel začel, tole bom pa malo spremenil. To bo zanimivo. Tele »Oraše« bom pa začel znova, jeseni bom študiral na kmetih vole; vol je lepa živalca. Ja, vidite, naturalizem je vseeno še zmerom imeniten.

Kipar navdušeno pripoveduje o Meunierju in Rodinu, velikima kiparjema, ki mu pred vsemi najbolj imponirata. Potem se ozre po ateljeju:

— Ja, je križ, majčkeno je.

Pogovor je nanesel na položaj slovenskega kiparja, ki je vse prej kakor ugoden.

— Sredstev ni, in kakšen križ z modeli; ljudje imajo velike predsode, posebno ženske. Drugod v tujini in velikih mestih je modelov, celo poklicnih, dovolj na razpolago.

— Kaj pa slovenski kiparski naraščaj, gospod Zajc?

— Med mladimi je nekaj talentov. Toda, zdi se mi, da mladi zapadajo v manirizem, ker se odtušujejo prirodi. Stil je postranska stvar, je spremenljiv; glavno je, da kipar ostane zvest prirodi. Priroda je resnična in brez resnice ni umetnosti. Naravno in enostavno je treba ustvarjati.

S temi poslednjimi besedami je kipar izrekel svoj umetniški »credo«.

Jubilar o svojem delu

Moj pokojni oče je bil rojen v vasi Zavodnjak kot kmetaki sin. Imel je tri brate, ki so bili, kakor oče, tudi kiparji. Martin, najstarejši, je izvrševal cerkvena dela v lesu, oltarje, okraske, restavriral je itd. Živel je na Hrvaškem, kjer je tudi umrl za črnimi kosi. Drugi brat Valentin je delal nekaj časa pri očetu. Nameraval je študirati kiparstvo in je prosil za štendipijo, pa so mu prošnjo zavrnili, češ, da za ta »santerbo« nimajo denarja. Valentina je to ujezilo, šel je k nekemu kiparju na Reko, pozneje je pa prišel na akademijo umetnosti v Benetkah, kjer je prejel za neki izborni modelirani kip mišjevca zlato kolajno. Otvoril je svoj atelje v Veroni in je imel mnogo naročil, osobito za cerkve. V Veroni je tudi umrl. Najmlajši očevo brat, stric Marko, je pa bil sam ornamentalnik. Ornamentalni je oltarje, živel je pa burno in nestalno življenje. Bil je rad vesel in je rad iskal kozarec dobrega vina. Umrl je nenadoma v Ribnici.

Moj pokojni oče Franjo Zajc je študiral v Monakovem na akademiji umetnosti.

Bil je učenec profesorja Maksa Widmanna. Po končanih študijah se je naselil v Ljubljani in imel atelje na Vožarski poti, kjer je tudi sedel hišo, v kateri sem bil jaz 1. 1869 dne 15. julija rojen.

Pokojni oče je izvršil mnogo cerkvenih del in nekaj portretov, kakor tudi kip knezofka Slomška v Mariboru.

Imel sem zelo naderjenega starejšega brata Frana, ki je fino izrezal v orehovem lesu sedem kipcev, predstavljajočih krščanske čednosti, za frančiškansko cerkev. Na žalost je bil brat Franjo rahlega zdravja. Umrl je na jetiki v 21. letu starosti.

Bratova smrt je posebno potrila očeta, ki je leto dni nato podlegel pljučnici. Bilo mi je tedaj 19 let.

Tedaj sem izvršil prvo samostojno delo, dva angela iz kararskega mramorja, za tabernakelj v cerkvi na Rožniku. Eno leto po očetovi smrti sem dobil podporo pokojne gospe Josipine Hočvarjeve iz Krškega. Eno leto sem bil na državni obrtni šoli na Dunaju in štiri leta na dunajski akademiji. Prejel sem srebrno kolajno za komponiranje in posebno šolsko nagrado za kip »Prestrašeni satir«, ki je sedaj v Narodnem muzeju.

Po dovršenih študijah sem dobil prvo naročilo za cerkev Sv. Jakoba v Ljubljani. L. 1903. sem dovršil Prešernov spomenik. L. 1904 sem napravil Vegov spomenik v Moravčah, Majdičev nagrobni spomenik »Vstajenje« in več drugih cerkvenih naročil. L. 1913 sem se napotil v Italijo, v Rim, kjer sem delal in študiral. Med svetovno vojno sem bil interniran v Sardiniji.

Moja večja dela po vojni so »Pastirski idili« iz kararskega mramorja last Lenassi in Gerkmana, »Medea in Sefor« iz laaser mramorja, last gospe Mačkove, trije veliki kipi »Politika«, »Filozof« in »Glasba« za Narodno skupščino v Beogradu, »Srbkinja«, spomenik padlim vojakom v bronu in nadnaravni velikosti za Svilajnac.

Lani sem napravil Kadivčev nagrobni spomenik, letos pa Lenčeto. Oba sta iz kararskega mramorja.

Sedaj imam v delu dekoraciji »Starec« in »Starka«, naročilo za gđ. Kadivcevo. Omenil in naštel sem pa le svoja glavna dela, kajti naštevanje vsega, kar sem napravil doslej, bi bilo predolgo in preobširno ter bi zahtevalo preveč pisanja.

M. Z.

Zajc — umetnik popotnik

Kdor pozna skromnega in mirnega delavca — umetnika Ivana Zajca, ta se bo gotovo čudil, odkod toliko nemirnega duha in zmisla za potovanje po svetu. Vsa njegova mladost je bila posvečena spopolnjevanju umetniških zmognosti in iskanju idej za njegova umetniška ustvarjanja. — Od svojega devetnajstega leta nadalje je polnih 30 let z malimi presledki potoval po svetu, ne za zabavo, marveč v svrhu spopolnitve. Kamor je prišel, povsod je delal in s kritičnim očesom motril umetniška dela, da si je pridobil novih idej za svoje umotvore.

Kot 19-leten mladenič je dal slovo ateljeju svojega očeta, akademčnega kiparja Frana Zajca, kjer je začel preizkuševati svoje zmognosti že kot 13-leten deček in si je v šestih letih pridobil toliko zmognosti, da je po enem letu obrtne šole na Dunaju že napravil izpit za sprejem v akademijo za upodabljanje umetnosti, ki jo je po štiri letih dovršil in vstopil v mojstrsko šolo istotam. V tej šoli je izdelal svoja prva umetniška dela, to sta: Prestrašeni satir in Adam in Eva, ki ju hrani ljubljanski muzej.

Ni mu pa zadostoval osemletni študij na Dunaju dasi ga je mesto samo s svojimi monumentalnimi spomeniki raznih umetnikov, med katerimi mu je najbolj ugajal Canova, zelo priklenil nase, vendar se je odločil zapustiti Dunaj. Vrnil se je v Ljubljano, a ne na oddih, marveč, da se pripravi za nadaljnja študijska potovanja.

Odšel je kmalu nato v Monakovo, ki hrani v svojih galerijah Pinakothek, Giptothek in v privatni galeriji grofa Schachna neprecenljivih virov za vsakega upodabljalnega umetnika. In tudi Ivan Zajc je iskal tu vzpodbude za večja dela, ki jih je tudi v poznejših letih ustvaril. Z nekakim zadovoljstvom pripoveduje umetnik o utisih, ki so jih naredila nanj kiparska dela v antičnem muzeju Giptothek v Monakovem in je morda tam vzljubil antiko tako, da jo je v vsem svojem življenju smatral kot temelj kiparske umetnosti.

V Monakovem je preživel tudi mnogo veselih uric v družbi z akad. slikarjem Asbetom, ki je imel tam svojo privatno slikarsko šolo, ki je bila priznana najboljša slikarska šola takratne dobe.

Samo osem mesecev je preživel v Mo-

nakovem in se vrnil zopet na Dunaj, kjer si je uredil tudi svoj atelje. Prvo delo, ki ga je tu izvršil je bil arhangel Mihael, ki je bil izdelan po načrtu arh. Plečnika za neko zastavo. V svojem dunajskem ateljeju je izdelal tudi spomenik dr. Franceta Prešerna, le kamnoseška dela so bila izvršena v Ljubljani.

Po odkritju Prešernovega spomenika je vzel naš jubilar 1. 1905. zopet v roke potno palico in odšel po svetu. Njegov cilj je bil tokrat Pariz, kjer je imel priliko obudovati dela raznih slavni kiparjev, a se je navdušil najbolj za Rodina. Ker ni mogel živeti brez umetniškega ustvarjanja, je mogel v Parizu kaj kmalu razstaviti v Salon des Artistes francais nekaj svojih del, med temi Kozakove sanje 1906 in Studije iz Bretonije 1907. Po dnevu je delal v svojem ateljeju, a v večernih urah je posejal Julijansko akademijo, da ne bi zamudil prilike spopolniti svoje umetniške zmognosti.

Med svojim bivanjem v Franciji si je ogledal tudi Bretonijo in sicer se je mudil v Port Navalo in Sauson na otoku Belle Ile en la Meer. Tam je tudi izdelal gorilomneno Studijo iz Bretonije.

Iz Pariza se je zopet vrnil v Ljubljano, a kmalu odpotoval v Trst, kjer je izdelal skulpture za oltar sv. Frančiška Asiškega v Frančiškanski cerkvi v Ljubljani.

Toda domovina ni mogla pomiriti nemirni umetnikov duh. Zelja po spopolnitvi in spoznavanju sveta, ga je zopet dvignila in podal se je na dolgo pot čez Ocean v Ameriko. Prispel je v Newyorku ravno na dan, ko so tam praznovali praznik združitve ameriških držav. Že na odprtem morju je zagledal razsvetljen kip svobode, ki stoji na Long Islandu in ki je napravil na umetnika-popotnika močnega utis, ki pa je bil popolnoma zabrisan ob vstopu v mesto. Velikanske stavbe brez umetniške arhitekture so vzbudile v njem misljenje, da Amerika ne poudarja umetnosti v našem smislu. Le četrti in peta avenija, kjer stojijo hiše ameriških milijonarjev tvorita izjemo, ker so tamkaj hiše res umetniško izdelane.

Toda tudi v Newyorku je našel mnogo umetniških izdelkov v muzeju v Central-parku, kjer so mu najbolj ugajale realistične plastike iz življenja Indijancev. — Tudi v Zoološkem vrtu v Newyorku se je stalno mudil, kajti tam se zbirajo umetniko-slikarji in kiparji in delajo živalske študije po naravi.

Tudi Amerika ni mogla prikleniti nase ambicioznega umetnika, in tudi njegovo zdravstveno stanje mu ni dovoljevalo, da bi začel tamkaj s svojim umetniškim udejstvovanjem in zato se je že po štirim mesecih povrnil v domovino.

Po povratku je izdelal v Ljubljani spomenik za grobnico Majdičeve družine v Kranju. Ni pa dolgo vzdrljal v domovini.

L. 1910 je odšel v Benetke na mednarodno umetniško razstavo ter si istočasno ogledal vse umetnine, ki jih je v Benetkah zelo mnogo, a tudi tu je našel padenja le nad deli kiparja Meunier-ja. Iz Benetk je odšel ponovno v Pariz nato pa v London. V Londonu je prvič videl v Britanskem muzeju dela slavnega grškega kiparja Fidasa in sicer na delih Parthenona, ki jih hranijo v tem muzeju in ravno tu je spoznal in občudoval harmonijo linij in monumentalnost grškega kiparstva.

In zopet ga je privabila domovina, ki ga pa tudi tokrat ni mogla zadržati. L. 1913. je odpotoval v Rim, kjer je delal nekaj časa v ateljeju slavnega jugoslovenskega kiparja Meštroviča in si nato uredil svoj lastni atelje. Ni mirovala duša in tudi roka ni počivala. Ogledal si je muzeje in spoznal dela Donatela in Michelangelaja. — Ustvarjal je pod močnimi utisi svojih potovanj. V Rimu je razstavil Ranjeno amakonico in Delavca z vrečo. Oba kipa sta bila vilita v bron. Izdelal je tamkaj tudi Gladiatorial in še več manjših plastik. Toda sredi najlepšega ustvarjanja ga je presenetila svetovna vojna in bil je kot avstrijski državljani interniran in odveden na Sardinijo, kjer je prebil najžalostnejše dneve življenja.

Vse svoje umotvore izdelane v Rimu je spravil pri nekem italijanskem slikarju, ki je pa pozneje, ko je bil Zajc izpuščen iz internacije, zahteval za deponirane umetnine visoko odškodnino, ki ga je umetnik ni mogel plačati in tako so ta dela ostala zanj in za naš narod izgubljena.

Užaljen se je vrnil po preobrtu v Ljubljano. Umiren in bogat nla izkušnjah je začel zopet s svojim umetniškim delovanjem in ob vsakem času se ga najde pri delu v njegovem ateljeju, kajti njegovo življenje je posvečeno umetnosti, ki ga je gnala po svetu, a ga je zopet vrnila naši domovini. — In sam je uverjen, da ima še mnogo moči, mnogo idej in dasi že 60 let star, bo ustvaril še marsikatero umetnino sebi v čast in narodu v ponos.

Okrasil je Ljubljano, Slovenijo in celo Jugoslavijo z mnogimi umetninami, ki ohranijo njegov veliki sloves znanomcem. Čast mu! Naj živi in dela še dolgo na ugled svoje hvalčene domovine!

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Sobota, 13. julija 1929, katoličani: Margerita, pravoslavni: 30. junija, Pavlov dan.

Jutri: Nedelja, 14. julija 1929, katoličani: Bonaventura, pravoslavni: 1. julija, Kuzma i Damjan.

DANASNJE PRIREDITVE.

Kino Matica: Človek, žena, greh. (John Gilbert).

Kino Ideal: Mali trobentač. (Jackie Coogan).

PRIREDITVE V NEDELJO.

Kino Matica: Človek, žena, greh. (John Gilbert).

Kino Ideal: Mali trobentač. (Jackie Coogan).

ILIRIJA - AUSTRIA na prostoru SK Ilirije.

DEŽURNE LEKARJE.

Danes in jutri: Bahovec, Kongresni trg, Ustnar, Sv. Petra cesta, Hočvar, Sp. Slika.

V Jugoslaviji petkrat več zlata kakor v Transwaalu

V mali Sloveniji nakopljemo v 30 rudnikih letno za okoli pol milijarde dinarjev rud - Armada rudarjev in vrtnih strojev, ki koplje pod zemljo za letnih 150 milijonov Din noč in dan

Trboveljska separacija, kjer izpirajo premog in ga potem nakladajo v vagonce, je izmed vseh separacij v državi najmoderneje urejena. Dnevno odpošljejo tu po več sto vagonov premoga. Njegova vrednost znaša letno okoli 150 milijonov dinarjev.

Ljubljana, 13. julija.

Nedavno je vzbudil veliko pozornost razgovor, ki ga je imel generalni direktor francoske Zveze rudarskih podjetij »Mines et minerailes« inž. g. Georges Rupalley s pariškim dopisnikom zagrebških »Novosti«. G. Rupalley je izjavil, da je sklenila omejena zveza, ki šteje 18 francoskih rudarskih akcijskih družb, ustanoviti novo delniško družbo z 20 milijoni frankov kapitala za raziskovanje rudnikov.

zlata in petrolejskih vrelcev

v Jugoslaviji.

— Vrtil sem 5 let vrtnja in preiskovanja v Jugoslaviji na področju 2000 km, je pripovedoval g. Rupalley, ter ugotovil, da je geološka formacija tega področja zelo slična oni v Galiciji. Jugoslovanska petrolejska polja se prične v Prekmurju ter segajo preko Medjimurja do severnega roba Bosne. Jugoslavija nudi prav toliko šanc za produkcijo petroleja kakor Galicija in Rumunija. Posebno opozarjam na Medjimurje, Selenico, Ludbreg, Vinico in Ptuj, ki kažejo vse pogoje za bogate plasti nase. Dosedaj so vsa domača podjetja obratovala s primitivnimi sredstvi in kopala male vodnjake, vendar so že na 150 m globine dobili 400–500 kg petroleja dnevno. Na nekem kraju, kjer so kopali do 700 m globoko, se je posrečilo dobiti 7–8 ton petroleja v 24 urah! Vaš petrolej ima v sebi velike količine bencina in parafina. Ko sem vse to ugotovil, sem skušal zainteresirati kapitaliste one skupine, ki ji pripadam, za vaše petrolejske vrelce, kar se mi je slednjič tudi posrečilo. Pridruži se nam tudi jugoslovanski kapital.

»Mines et minerailes«, ki ima pri vas že manjša podjetja, se je začela zanimati tudi za ležišča zlata v Jugoslaviji. Kar se tiče bogastva zlata, je gotovo, da je odstotek zlata v rudi najmanj petkrat večji od odstotka v Transwaalu.

Tako Rupalley.

Slovenija, kakor se lahko prepričamo iz naslednjih doslej še neobjavljenih podatkov za l. 1928., je zelo bogata tudi na rudah, ki jih v naslednjem naštevamo. Pretežni večini Slovencev so ti podatki čisto neznan, zato upamo, da bomo vsem ustregli z njihovimi objavami. Iz podatkov je razvidno, da je mala Slovenija v primeri s drugimi deželami po rudah ena najbogatejših dežel v Evropi.

Živo srebro

Za živo srebro imamo samo rudnik Sv. Ana, ki pa ni bil v obratu.

Baker

Za baker imamo rudnik Slovenija, ki istotako ni bil v obratu.

Železo

Rudnikov za železo imamo 9. V obratu ni bil nobeden.

Svinec

Od 10 rudnikov za svinec sta obratovala 2, in sicer rudnik Mežica, last The Central European Mines Limited v Londonu in rudnik Litija, last Rudarske družbe Litija v Litiji.

V mežickem rudniku je bilo zaposlenih 707 moških, 114 ženskih, moških mladostnikov in 5 ženskih mladostnikov delavcev, torej 826 delavcev in 40 paznikov, v litijemskem pa 211 moških delavcev, 24 žensk in 3 pazniki, v obeh rudnikih torej skupaj 1061 delavec in 43 paznikov.

V Mežici se je izkopalo 918.663 q rude v vrednosti 31.801.700 Din po povprečni ceni 34.62 Din za q.

Od te izkopane in ostanka iz lanskega leta se je oddalo 917.620 q v lastno separacijo, kjer se je izločilo 11.505 q cinkove rude v vrednosti 681.236 Din, ostala izkopnina pa obogatila in napravilo iz nje 138.746 q svinečne rude v vrednosti 34.441.502 Din po povprečni ceni 248.23 Din za q.

Od toletne produkcije in ostanka iz lanskega leta se je oddalo 138.867 q obogatene

rude svinečarni v Žerjavu; 120.678 q izkopnine, 2209 q svinečne rude in 19 q mešane žoltosvinčene rude pa je ostalo na rudniku v zalogi.

V litijemskem rudniku se je pridobilo 22.712 q svinečne rude v vrednosti 4.996.642 Din po povprečni ceni 220 Din za q.

Od produkcije in ostanka iz lanskega leta v množini 640 q se je prodalo v inozemstvo, in sicer v Nemčijo 22.923 q, dočim je 429 q svinečne rude ostalo na rudniku še v zalogi.

Za izdelavo svineca imamo v Sloveniji 2 rudarski oblasti podrejene svinečarni: v Žerjavu in v Litiji, od katerih pa je obratovala le svinečarna v Žerjavu. V tej svinečarni je bilo zaposlenih 213 moških in 8 ženskih delavcev, skupaj 221 delavec in 14 paznikov.

Produkcija svineca je znašala 102.339 q v vrednosti 47.537.205 Din po povprečni ceni 464.51 Din.

Za gorivo se je porabilo v Žerjavu rujačnega premoga, koks, oglja in drv za 3.293.938 Din.

Od skupne produkcije svineca in od zaloge iz l. 1927. se je oddalo za tužemstvo le 1641 q ali 1.54%, dočim se je oddalo v Avstrijo 86.545 q, na Madžarsko 3000 q in v ostalo inozemstvo 2000 q, skupno torej v inozemstvo 91.445 q ali 86.05%.

Cink

Od 2 rudnikov za cink ni bil nobeden v obratu, zato pa se je pridobilo v rudnikih za svinec v Mežici 11.505 q cinkove rude v skupni vrednosti 681.236 Din. Od te produkcije in zaloge je ostalo v zalogi le 4155 q.

V državni cinkarni v Spodnji Hudijski pri Celju se je izdelalo 43.219 q surovega cinka v vrednosti 32.116.543 Din in 5613 q cinkovega prahu v vrednosti 3.627.940 Din, skupaj torej v vrednosti 35.744.483 Din. Povprečna vrednost znaša za surovi cink 743.12 Din in za cinkov prah 646.33 Din za q.

V pražarnico se je oddalo po več deset tisoč kvintalov cinkove rude iz Mežice, Vranjske Banje, Rablja v Italiji, iz Sterzinga in Italiji, iz Vrate v Bolgariji in iz Spanije.

V topilnici je bilo zaposlenih 350 moških delavcev in 7 paznikov.

V domači valjni se je izdelalo cinkove pločevine za 6.387.364 Din po povprečni ceni 857.82 Din za q. Dalje se je izdelalo svinečne pločevine za 179.850 Din po povprečni ceni 843.22 Din. Svinca se je izdelalo za 58.158 Din po povprečni ceni 612.60 Din. Končno se je v lastni tovarni za žvepleno kislino izdelalo 40.881 q žveplene kisline v vrednosti 2.145.420 Din po povprečni ceni 52.48 Din.

Antimon

Antimonska rudnika sta bila 2. Obratoval ni nobeden.

Žveplo

Od 2 rudnikov za žvepleno rudo je bil samo rudnik Železnica, last tovarne kemičnih izdelkov v Hrastniku, v obratu. Pridobilo se je v njem z enim delavcem 2453 q žveplene rude v vrednosti 29.442 Din. Vsa ta ruda se je oddala v tovarne za barve v Mozirju po povprečni ceni 12 Din za q.

Mangan

Od 3 rudnikov za manganovec ni bil nobeden v obratu.

Grafit

Edini rudnik za grafit, in sicer Brežnik pri Mariboru last Stefana Borlaka, ni bil v obratu.

Aluminij

Od 2 rudnikov za aluminijevo rudo ni bil nobeden v obratu.

Rjavi premog

Od 60 premogovnikov jih je bilo 24 v obratu. S skupno 8628 delavci in 246 pazniki so pridobili 18.663.893 q rujačnega premoga v skupni vrednosti 340.180.212 Din po povprečni ceni 18.22 Din za q na pridobivališču.

Na enega izmed 8628 delavcev odpade od cele produkcije povprečno 2173 q rujačnega premoga v vrednosti 39.427 Din.

Poedini premogovniki so dali premoga: Trbovlje 8.277.500 q, Zagorje 2.583.000, Hrastnik 1.495.000, Velenje 1.264.830, Brezno-Huda jama 1.012.000, Ojstro 881.000, Rajhenburg 878.600, Sentjač 776.744, Kotanje 665.000, Zabukovca 314.800, Leše, Henkel Domersmark Beuthen 166.605, Zabukovca, keram. ind. d. d. 102.130, Dobličje-Loka v Beli Krajini 99.169, Liboje 67.114, Drobni-dol 62.056, ostali manjši premogovniki 63.345.

Od produkcije in ostanka iz lanskega leta se je oddalo v tužemstvo, in sicer ravnateljstvu državnih železnic v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu in Subotici skupaj 3.982.767 q (od teh ravnateljstvu v Ljubljani 3.768.700 q) ali 45.97% skupne produkcije, za industrijo v državi skupaj 6.970.068 q (od teh za industrijo v Sloveniji 3.982.483 q) ali 35.66% skupne produkcije, drugim strankam v Sloveniji 1.466.496 q, v ostalih delih države 118.273 q, skupaj 8.10% skupne produkcije, v inozemstvo, predvsem v Avstrijo in na Madžarsko skupaj 520.527 q ali 2.64% skupne produkcije.

Črni premog

V premogovniku na Orlah pri Ljubljani se je izkopalo s 14 delavci in 1 paznikom 3386 q črnega premoga v vrednosti 99.220 Din po povprečni ceni 29.61 Din za q.

Vrednost rudniške produkcije

Skupna vrednost rudniške produkcije je znašala 377.193.870 Din, vrednost produkcije topilnic pa 83.281.688 Din, celokupna produkcija rudnikov in topilnic torej blizu pol milijarde Din ali natančno 460.475.558 Din.

Za material, potreben za produkcijo pri vseh rudnikih, se je potrošilo 89.129.363 Din, za material v topilnicah pa 11.324.294 Din.

11.697 prostosledov

Koncem l. 1928. je bilo v Sloveniji 11.697 prostosledov ali krajev, kjer ščeje rude. Od teh jih je odpadlo največ na rujačnem premogu (8.358), najmanj na grafitov rudo (13).

Pomembnejša rudosledna dela so se izvršila v prostosledih dr. Majarona v okolici Reke, severozapadno od Litije. O uspehih niso bili predloženi podatki. Rudarska družba Litija je ugotovila, da se nahaja v jarku Kamnišče v občini Konj bakrena ruda, ki je v ozki zvezi z naslago svineca in cinka na tem terenu. V teh prostosledih se je našla cinkova svetilca v deloma 3 m močni žili barita ter so se ugotovili dve vzporedni žili svinečnega sijajnika.

Na prostosledih grofov Hencl Domersmark-Beuthen se je preiskal posebno pozornost zapadni rob Leške kadunje, kjer leži Gustavo polje. Dočim se je doslej mislilo, da tvori triadčni greben Volinjska zapadno mejo Leške kadunje, so najdeni sledovi premoga na zapadnem področju Volinjskega vrtnala dela dognala, da se leške plasti vlečejo še naprej proti zapadu pod Volinjskom.

Na podlagi stare jamske karte iz l. 1823. so odkrili južno od vasi Kotlje, nekdanj obojeto obširen revir, v katerem pričajo številni rovi, odvali in razvaline stare topilnice o živahnem rudarskem delovanju. Odprl in osnažil se je nekdanji Ursula rov, v katerem so našli ostanek železopaneja, po obsegu sklepačjo, bogatega rudniškega svinečnega sijajnika. Južno od tega rova so ugotovili sledove kalamine, ki drže v globčino.

Končno je rudarska družba Wechemit, ki je kupila prostosleda G. Turka severno od Rajhenburga, razvila živahno delavnost v prostosledih občine Gorjane. Prvemu je geološka preiskava ugotovila, da se nahaja ob severnem robu terciarne kadunje, ki tvori nadaljevanje rajhenburške kotline proti Podsedri, približno 250 m širok pas Socka planja. Nad tem ležijo litvanski apneniki, ki prehajajo navzgor v apnenčaste laporje. Izkopali so se prečni jarki in poglo-

bila 2 šahta v dolini Slatne severovzhodno od cerkve v Koprivnici. Oba šahta sta odkrila dvoje premogovnih slojev, od katerih je gornji debel okoli 25 cm in spodnji od 75 do 1 m. Na podlagi teh ugotovitev se je odločila, da prične z vrtnanjem v globčino. Nade, da se bodo slojišča proti severu cjačila, se doslej še niso uresničila.

Nad 100 km železnic v jamah

Zanimivo je, da je bilo koncem l. 1928. v Sloveniji 764 enojnih jamskih mer ali podzemskih prostorov, ki merijo nad zemljo 45.116 m², 524 dvojnih jamskih mer (2 x 45.116 m²), 78 osredkov, obsegajočih pod 45.116 m², in 11 nadzemnih mer, kjer se dobiva premog na površini.

Železnice je bilo pri premogovnikih 111.792 m v jami in 132.471 m na dnevu. Poleg nešteto strojev je služilo za prevažanje 108 lokomotiv s 6391 HP, avtomobil s 40 HP, 11 konj v jami in 89 na dnevu.

Končno je bilo v rabi 231 vrtnih kladiv s 1210 HP, 49 zasekavalnih strojev s 314 HP, 80 vrtnih strojev s 625 HP, 10 odkopnih kladiv s 15HP, stroj za torketiranje s 4.5 HP, 2 globili s 434 HP z električnim pogonom in 8 globil s 566 HP s parostrojnimi pogonom.

Pri rudnikih za druge rude je bilo 61.890 m železnic v jami in 20.464 m na dnevu. V rabi je bilo 30 vrtnih strojev s 30 HP, 25 vrtnih kladiv s 45 HP in stroj za brušenje svetlov.

Čisti zaslužek delavstva

Od 95 rudnikov in 3 topilnic je bilo v obratu 28 rudnikov in 2 topilnici.

Pri vseh montanskih podjetjih je bilo zaposlenih povprečno 10.292 delavcev. Od teh jih je odpadlo na premogovnike 8659 ali 84.13%, na druge rudnike 1062 ali 10.32% in na topilnice 571 delavec ali 5.55%. Paznikov je bilo vseh skupaj 314.

V 773 lastnih in 8 najetih poslopih je bilo nastanjenih 3509 družin in 1540 samcev. Od stanovanj je bilo oddanih brezplačno 3053 družinskih in 231 samskih, za ostale se je plačevala malenkostna najemnina.

Rudniških oz. bratovskih skladničnih bolnic je bilo 8.

Česti letni zaslužek 8659 delavcev v premogovnikih je znašal skupaj 121.647.74.95 Din, 1062 delavcev v drugih rudnikih 14 milij. 77.220.17 Din in 571 delavec v topil-

Upnikom Slavske banke

Poravnalna ponudba v konkurzu Slavske banke

Upravni odbor Slavske banke d. d. v Zagrebu je predložil dne 10. t. m. konkurznemu sodišču v Zagrebu poravnalni predlog, s katerim ponuja upnikom II. razreda 22odstotno kvoto njihovih terjatev, plačljivo v gotovini takoj po pravomočnosti poravnave.

Upniški odbor je še isti dan razpravljal o poravnalnem predlogu ter je ugotovil pred vsem, da je uprava konkurzne mase ukrenila sicer vse, da se imetek prezadolženke vnovič, smatra pa, da je dovoljna in čim hitrejša rešitev konkurza mogoča samo potom poravnave v konkurzu. Razen tega je ugotovila konkurzna uprava, da so se do sedaj sicer vodila direktna poravnalna pogajanja med prezadolženko in nekaterimi večjimi upniki v Sloveniji, da pa so ista ostala brezuspešna. V svrhu, da se tem kakor tudi ostalim upnikom poda prilika, da se na kompetentnem forumu, kateri je edino le zbor upnikov, izjavijo o poravnavi, je sklenila konkurzna uprava predložiti poravnalno ponudbo sodišču kot sprejemljivo za

sklicanje zbora upnikov in za končno odločitev o gornjem poravnalnem predlogu.

Konkurzna uprava je svoj sklep predložila konkurznemu komisariju, ki je sklical zbor upnikov za 25. julij 1929 v prostore prezadolženke v Zagrebu, Vaska ulica 53 ob 9. uri dopoldne.

Zato se bo namesto naroka, odrejenega za 25. julij t. l. glede akontacije, vršil istega dne, ob istem času in na istem kraju t. j. 25. julija 1929 ob 9. uri dopoldne v Zagrebu, Vaska ulica 53, zbor upnikov z dnevnim redom: Razprava in glasovanje o poravnalni ponudbi prezadolženke.

Ker je ta zbor s tem dnevnim redom najvažnejši zbor v tem konkurzu, se upniki pozivajo, da se istega brezpozgovno udeležijo ali osebno ali po svojih zastopnikih.

Zagreb, dne 12. julija 1929.

Ivica Kovačević,

upravitelj konkurzne mase Slavske banke d. d.

Stavbno gibanje v Ljubljani

V Podmilščakovi ulici bo imel Fr. Poznič enonadstropno hišo z visokim pritličjem. Poslopje je v grobem sezidano, tesarji stavijo strešino, na kateri so že zoposleni krovi. Ob zapadni strani je prizidana lična veranda. Zidarska dela dovršuje stavebenik Matko Turk. — V bližini Pozničeve hiše na Vodovodni cesti rase iz tal dvodružinska vila mestnega uslužbenca Fr. Dovjaka. V tej vili bo kletno, visokopritlično in podstrešno stanovanje. Betonsko temeljno zidovje je narejeno, zdaj rase na njem visokopritličje. Zidarska dela ima izvršiti stavebenik Anton Celarc. — Nekoliko naprej od Dovjaka si gradi Alojzij Bratina visokopritlično stanovanje. Zidarji izvršujejo tne dni visokopritlično zidovje. Gradnjo vodi stavebenik Anton Mavrič.

Na desni strani Dunajske ceste v bližini Brinja kopljejo in odvažajo svet za zgradbo tovarniškega poslopja, v katerem bo izdelovala kis trvdka Škerlep & Žužek. Poslopje bo visokopritlično z veliko kletjo v tleh. Zidarska dela je prevzel stavebenik Valentin Battelino. Betonski zidovi se bodo uspešno gradili. Grušča in gramoza ter peska, ki je potreben za zgradbo temelja, je v izobilju v tleh. — V mestni gramozni jami, se stavi druga velika baraka, v kateri bo stanovalo deset ali še več strank. Jama je obsežna in bi se z lahkoto postavile vanjo vse barake, ki še vedno kazijo marsikateri mestni okraj. Tako na pr. naj bi se v mestno jamo že skoraj premestili barakari, ki bivajo Pred Prulami in drugje v mestu. Jama je globoka in ima strm breg, zato je zdaj v delu vijugasta steza po bregu, da bodo imeli barakarji, ti siromaki nad siromaki vsaj kolikor toliko ugoden dohod do svojih bivališč. — Na Kodeljevem si gradi blizu dolenskega železnice trgovca A. Tavčar visokopritlično hišo. Pritlično betonsko zidovje bo kmalu gotovo. Poslopje je namenjeno za trgovino in stanovanje. G. Tavčar namerava pozneje vzdigniti hišo, da bo imela tudi prvo nadstropje in zbog tega je temelj tako močan. Zidarska dela izvršuje stavebenik Fr. Jerko. — Kraj Kodeljevega je skoraj sezidana, pokrita in ometana pritlična hiša s podstrešnim sta-

novanjem. Nje imetnik je železniški uslužbenec Kramar. Stavbišče je kupil še po 10 dinarjev kvadratni meter. Pri hiši si je napravil 8 metrov globok vodnjak, v katerem je izborna pitna voda. Ker ima mož smisel za napredek, si je dal napeljati tudi električno razsvetljavo. Zdj se vzdavajo okenski okviri in pa podboji. Zidarska dela dovršuje zidarski mojster Ivan Slokan. — Blizu Kramarjevega doma je zrastle iz tal hiša železniškega sprevednika Schwarca. Postavljena je strešina, na kateri stoji smrečica s pestrimi travkami. Ostrešje dovršuje tesarski mojster Fr. Košir od Sv. Križa pri Komendi. Zidarska dela je prevzel stavebenik Iv. Slokan. Ondi se koplje svet še za dve hiši, ki bosta vsekakor še letos spravljene pod streho.

V kotu Ceste v Mestni log in Ceste na Loko leži Popovičev travnik, ki je že par celiran in so čezenj projektirane ulice. Nekaj stavbišč je že prodanih. Eno izmed njih je kupil kleparski pomočnik M. Jančević in si na njej zgradil svoje stanovanje. Na betonski temelj so mu postavili tesarji leseno ogrodje, ga obili z deskami in trstjem, nakar so ga zidarji z malto ometali. Hiša je videti kakor druge iz opeke zgrajene stavbe. V tej hiši bo samo visokopritlično stanovanje. Suho bo, svetlo in solnčno, da bo veselje.

Končno moramo omeniti še par lesenih poslopih na skrajnem koncu Kodeljevega posestva. Tu so si zgradili, oziroma si še grade trije člani vojaške godbe, Malik in Verner imata svoj dom že pod streho, tovariš Rakos, ki je rodom tudi Čeh, je pa še zaposlen s pribijanjem desk in z ometavanjem lesenih sten z malto. Kakor vidimo, se na mestni periferiji mnogo zida, zida celo toliko, da je semtertja kar trda za opeko in cement, tako vsaj tožijo posilirji. Stavbišče pa ne bo zmanjkalo. Vseposvoda se parcelirajo njive in travniki. Tako so namenjeni večjim in manjšim stavbam tudi travniki ob Poti na Rakovo jelšo. Nekaj hišic se bo že letos zidalo in spravilo pod streho.

KDOR OGLAŠUJE, TA NAPREDUJE!

HOTEL SLON - Ljubljana.

Najvidnejše sporočilo cenjenemu občinstvu, da sva s 1. julijem 1929 prevzela splošno znano restavracijo v hotelu SLON v Ljubljani.

Storila bova vse, da ohraniva restavracijo, ki je sedaj popolnoma renovirana, ničeno dobro ime.

Najine dolgoletne izkušnje, ki sva si jih pridobila v prvovrstnih hotelih — domačih in inozemskih, so porok za to, da bova cenjenim gostom v vsakem oziru ustrezala.

Prvovrstna kuhinja. Izborna klet. Šhajlišče tučev. Konverzacija v vseh modernih jezikih. Posebna dvorana za dinoje in poroke na razpolago.

Cenjeno občinstvo, ki nama je bilo v najini dosedanj službi — Alojziju Klásek in Aleksanderu Rothu, kot višjemu natakarju v hotelu »Union« — bo toliko let naklonjenost, prošnja, da nama to naklonjenost ohrani, midva bova pa skrbela, da se je izkazava vredna.

Z najodličnejšim spoštovanjem

Alojz Klásek in Aleksander Roth,
restavraterja.

Dnevne vesti.

— **Odtegljali državni uslužbencev za poplave.** Glede na številne dopise državnih uslužbencev, kaj je z njihovimi odtegljaji za poplavljenec, o katerih smo nedavno poročali, da se jim povrnejo, smo se obrnili na tukajšnji finančni direktor in zvedeli, da je državni svet sicer razsodil, da so odtegljali protizakoniti, da pa finančno ministrstvo še ni ničesar ukrenilo, da bi državnim uslužbencem nehali odtegovati prispevke za poplavljenec. Kakor smo poučeni, gre za okoli 100 milijonov Din, ki jih je treba vrniti državnim uslužbencem. Kako se bo sedaj po razsodbi državnega sveta zadeva rešila, še ni znano.

— **Državljanstvo in domovinstvo državnih nameščencev.** Mestni magistrat ljubljanski opozarja z ozirom na pravkar izdani ministrski razpis z dne 15. junija t. l., Kom. br. 345, one državne nameščence, ki opirajo svoje državljanstvo edine na svojo definitivno namestitve v naši državni službi, da s samo namestitvijo niso pridobili našega državljanstva in tudi ne tukajšnjega domovinstva. Ako žele, biti naši državljani, morajo najkasneje do 31. oktobra 1929, zaprositi za priznanje državljanstva v smislu § 53, toč. 6, zakona o državljanstvu. Brez tega priznanja ne morejo niti oni sami, niti njih svojci dobiti tukajšnji domovinskih listov. — Pri tej priliki opozarjamo še posebej na določbe § 1 in 2 opcijske uredbe. Po teh določbah so postali polnopravni naši državljani tisti nekdanji avstrijski državljani, ki so imeli nepretrgoma od 1. januarja 1910 pa do 16. julija 1920, t. j. do dne, ko je stopila saintgermanska pogodba v veljavo, domovinsko pravico na onem avstrijskem ozemlju, ki je pripadlo naši državi. Osebe, ki so pridobile domovinsko pravico na navedenem ozemlju iz 1. januarja 1910, so postale naši državljani samo s pritrilom naše države, ako so prošile za potrditev državljanstva.

— **Kongres slovanskih učiteljev v Poznaniu.** V sredo je bil odprt v Poznaniu kongres slovanskih učiteljev, katerega se je udeležil kot zastopnik jugoslovenskega učiteljskega g. Petrovič. Med drugim je kongres razpravljal o statutih Zveze učitelstva slovanskih držav.

— **Turški promet v Dalmaciji.** Letos je nastal sicer v tujem prometu tudi pri nas deloma zastoj, vendar pa vse kaže, da bo letošnja turška sezona dobra. V sredo je odpotovalo iz Splita v Dubrovnik 30 letovisčarjev iz Draždan, jutri se pa pripelje z direktnim vagonom v Split 38 letovisčarjev, ki jih je v Draždan, v avgustu se bo vrnil v Splitu kongres ženskih društev naše države, katerega se udeležijo okrog 300 delegatov. Začetkom avgusta prispe v Split tri skupine inozemskih zdravnikov. V septembru poseti Dalmacijo večja skupina nemških lekarnarjev. V južni Dalmaciji imajo zadnje dni lepo vreme.

— **Zidanje hotelov na naši rivjeri.** Trgovinsko ministrstvo proučuje ponudbe o angažiranju tujega kapitala, posebno ameriškega pri zidanju modernih hotelov v Hrvaškem Primorju in Dalmaciji. Mero dajni krogi Gornjega Jadrana so pa mnenja, da bi se moral inozemski kapital porabiti v prvi vrsti za vodovode in kopališča Gornjega Jadrana, kajti to je najvažnejše vprašanje. Tujci namreč neradi hodijo v kopališča, kjer ni dobre pitne vode.

— **Odbita ponudba falske elektrarne.** Falska elektrarna je ponudila občinski upravi Koprivnice na Hrvaškem svoj tok. Občina naj bi plačala 3 in pol milijona Din za žični vod do Koprivnice, za napeljavno električno omrežje, za transformatorje, za mestno podcentralo in za rezervne stroje pa 3 milijone Din, poleg tega pa bi se morala občina zavezati, da potroši na leto najmanj za podgraj milijon Din toka. To tako bi morala potrošiti sama občina, dokim bi industrijska podjetja dobivala tok direktno iz Fale. Ker pa potroši Koprivnica letno samo za 300.000 Din toka, je občinski svet na seji ponudbo Fale zavrnil, pač pa se je občina začela pogajati z Berlinsko AEW v svrhu zgraditve nove centrale, odnosno izpopolnitve stare.

— **Kongres Zveze delavskih pevskih društev.** Jutri in v ponedeljek se bo vršil v Mariboru kongres Zveze delavskih pevskih, umetniških in glasbenih društev v Jugoslaviji. Povabljenih je nad 50 delavskih pevskih in kulturno — prosvetnih društev iz cele države. Zveza delavskih pevskih društev je bila ustanovljena v Zagrebu 1. 1926. Inicijativno za ustanovitev so dala slovenska delavska pevstva društva. Slovensko delavstvo je na kulturnem polju najbolj agilno. Samo v Mariboru je zdaj okrog 10 zelo agilnih delavskih pevskih društev. Kongres bo razpravljal med drugim tudi o izdajanju zveznega glasila. Iz Srbije se udeležita kongresa delavsko umetniško društvo »Abrašević« in tipografsko pevsko društvo »Jedinstvo« iz Beograda.

— **Cehi investirajo kapital na naši rivjeri.** Češki letovisčarji se na naši rivjeri od leta do leta več. Pa tudi kapital so začeli Cehi pridno investirati na našem

Primorju. Grade zlasti dečje domove v naših kopališčih. Imajo jih že več. V kratkem pa začno graditi dečji dom in cerkev v Omišlju na otoku Krku. Gradbeni stroški bodo znašali 5 milijonov Din. Občina jim je dala stavbišče brezplačno.

— **Tolmač italijanskega jezika.** Višje deželno sodišče v Ljubljani je imenovalo za tolmača italijanskega jezika pri sodišču v Celju dr. Minka Stepančiča.

— **Razpisana sodna služba.** Predsedništvo viš. dež. sodišča v Ljubljani razpisuje natečaj za oddajo izpraznjene sodniškega mesta pri dež. sodišču v Ljubljani. Prošnje je treba vložiti do 23. tm.

— **Novo legitimacije trgovskih potnikov.** V Uradnem listu št. 71 z dne 12. tm. objavlja Zbornica za TOI v Ljubljani seznam novih legitimacij, ki jih je izdala trgovskim potnikom od 20. februarja do 19. maja t. l.

— **Učiteljsko poučno potovanje v Bolgarijo.** Za mesec avgust projektirano poučno potovanje fer učitelstva v Bolgarijo odpade, ker prometno ministrstvo ni ugodno rešilo naše prošnje za potovanje v Bolgarijo. Tov. (icam) se vrne garancijski znesek, ko prejememo potniške naslove! Za vodstvo ekskurzije: Mrovič Slavko, učitelj Slovenjgradec.

— **Natečaj za snemanje golencev v strojno podčastniško šolo mornarice.** Letos 1. oktobra bo sprejet v strojno podčastniško šolo mornarice v Kumboru v Boki Kotorski do 200 golencev iz civilnega prebivalstva. Šola traja tri leta. Golenci se izučijo v strojni stroki in bodo zaposleni v strojni in električni stroki Podrobnosti natečaja so na razpolago pri vseh vojniških okrogih, mestnih in občinskih uradah in srednjih šolah.

Zobozdravnik Dr. Črman

Miklošičeva c. 18/1.

ne ordinira do 1. avgusta

— **Tovarišem in prijateljem pok. Srečka Puncerja.** Da poslavimo dostojno desetletnico junaške in mučeniške smrti, ki jo je našel v bojih za osvobodjenje Koruške Srečko Puncer, je sklenil ožji krog njegovih prijateljev, povabiti vse njegove drugove na komemorativni in drugarski sestanek. Sestanek je namenjen za september v Celju. Vsi, ki so se z njim bojevali in bili že pret preobratom internirani v Lipnici, naj sporoče svoje naslove Pavlu Bremcu, Ljubljana, Gorupova ulica 3-I. Želje posameznikov glede definitivnega programa dobrodošle in se bodo po možnosti vpoštevale. — Pripravljalni odbor.

— **Trogir zgradi s ljubljanskim posejtom elektriko in vodovod.** Občinska uprava mesta Trogir v Dalmaciji je prejela posojilo pri nekem ljubljanskem demararnem zavodu v znesku 900.000 Din. S tem posojilom bo poravnala nekatere zastarele obveznosti, deloma ga bo pa porabila za napeljavno vodovoda in elektrike, za kar je bil že razpisani natečaj. Napeljava elektrike in vodovoda je za mesto, ki ga poseša vedno več tujcev, zelo važna.

— **Uprava Fonda za Akademije znanosti in umetnosti in za Narodne galerije** je prejela do 12. julija t. l. te-le prispevke darovalcev: po Din 1000.— občina Sv. Krištof; dr. Dragotin Treo, odvetnik Ljubljana; Josip Javornik, Zalna; občina Rote Din 900; a Din 500.—; Književnica kat. tisk. društva, Ljubljana; Akcijska družba za kemično industrijo, tu; Ograjni zastop Rogatec; Zupanstvo Gor. Logatec Din 200.—; a Din 100.—; dr. Eržen, zdravnik v Kranju. N. Pirc, župan v Kranju, Karl Pfelewele, notar v Ljubljani, Goričar Alojz & drug. Mozirje, J. Hutter & drug. Maribor, Stevo Sink, notar v Škofji Loki, Kmet. hranilnica in posojilnica Stari trg pri Ložu, France Raat, notar Velike Lašče, dr. Ivo Benkovič, Ljubljana, dr. Sagadin Stefan, Beograd, občina Krenice, Zupanstvo obč. Raka in dr. med. Josip Volbank, okrožni zdravnik v Kranjski gori; Učiteljski zbor v Makolah Din 60.—; po Din 50.—; Tovarna unija Fr. Woschnag, Sočani. Zupanstvo mestne občine Sočani, Ljudska hranilnica in posojilnica Rečica, Upraviteljstvo osnovne šole Zg. Tuhič v Smartnem; Predan Drago, bol. upravitelj, Sv. Andraž 30.—; Zupanstvo občine Vrblje Din 25.—; po Din 20.—; Rusa Franjo, lesni industrijalec, Ljubljana, Kosi Tomo, trgovec Glinje p. Podčetrku, Avgust Kolšek, notar v Marenbergu, Martin Kofuša, Borovnica, Posojilnica na Vurbergu pri Ptuj, dr. E. Suher, zdravnik v Ljubljani VII, po Din 15.—; Župnik Spindler Fr. Sv. Lovrenč n/D. p., Učiteljsko šolo Gomilsko; po Din 10.—; Alojz Vavpotič, Šmarca pri Kamniku, Anton Prelehenik, Gornja Lendava, Čerbaška tovarna v Mariboru, Občinski urad Lukaševci. Narodna galerija, ki upravlja Fond Akademije in Galerije, izreka vsem darovalcem iskreno zahvalo in prosi, da ji še v naprej ohranijo svojo naklonjenost.

POTENJE ROK. NOG ltd.

zanesljivo odstrani »SUDOR«-mest
lekarna »Pri orlu«, Celje.

— **Vreme.** Vremenska napoved nam obeta pretežno oblačno in nestanovitno vreme. Tudi včeraj je bilo po večini krajev naše države oblačno. Deževalo je v Beogradu in v Skoplju. Najvišja temperatura je znašala v Skoplju 30, v Splitu 28, v Zagrebu 27, v Ljubljani 26,5, v Mariboru 23, v Beogradu 20 stopinj. Davi je kazal barometer v Ljubljani 764,6 mm, temperatura je znašala 12,9.

— **Samomor radi bede in bolezn.** Na Sušaku se je obesil v svojem stanovanju 48letni delavec Marijan Tičak. V smrt sta ga poglani beda in neozdravljiva bolezen.

— **Samomor po pijančevanju.** V četrtki je v Subotici popival v veselju družbi mestni uradnik Peter Oligorič. Nenadoma je družbo zapustil in odšel v čumato, kjer se je obesil. Vzrok samomora ni znan.

Zobni zdravnik dr. S. Puher

NE ORDINIRA DO 18. AVGUSTA

— **Tedna avtomobilske nesreče pri Prištini.** Včeraj zjutraj se je na poti Priština — železniška postaja pripetila težka železniška nesreča. Pri kilometru 6 se je nenadoma prevrnil potniški avto, lastnik Ljubice Komzerovski iz Prištine. Ki ga je upravljal sofer Blagoje Popović. V avtomobilu so se vozili okrožni agrarni poveljniki Pero Slavković, ki si je prebil lobanjo in je v bolnici podlegel težkim poškodbam, narednik Stanimir Lazič, ki ima dve rani na glavi in si je pretrsel možgane, tako da ni upanja da bi okrevl. Vekoslav Orkič iz Prištine, ki si je zlomil več reber, Ahmed Saki Veljković iz Prištine, ki je težko poškodovan po vsem životu in Sultana Stanojević iz Prištine, ki ima poškodbe po vsem životu. Tudi sofer je bil lažje poškodovan. Vzrok težke nesreče še ni ugotovljen.

— **Mrtvec na drevesu.** O nenavadnem dogodku poročajo iz Irškega Venca v Simiriji. Preteklo soboto je brez sledu izginil 17letni pastir Minal Bertić iz Iloka. Vsa poizvedovanja za njim so bila zaman. Ker ga niso našli je uprava zavetlišča, kjer je bil Bertić uslužben, najela drugega pastirja. Ko je ta v nedeljo zjutraj gugal živino na pašo, se je živina pod debelim hrastom nenadoma ustavila in ni hotela naprej. Pastirju se je zdelo čudno, pregledal je okoli in presenečen opazil med vejami na hrastu obešenega Mihalca Bertića. Vendar je bil truplo semtertja. Pastir je takoj obvestil vaščane. Nekateri so hoteli na drevo, da bi truplo sneli, toda nenaden silen vihar je to preprečil. Med nevihto je mogotni hrast nenadoma začel in se podrl. Vihar je divjal celo uro, zanimivo pa je, da so ostala druga drevesa, čeprav šibkejša, nepoškodovana. Lahkoverni seljaki smatrajo to za znak bližajoče se katastrofe.

— **Znani vojvodinski pohoralec Winter nam javlja iz Celja,** da potuje v kratkem na Blede ter se bode ob tej priliki mudil še par dni v Ljubljani. Analiza rokopi-s, preteklost, sedanjost, bodočnost po sistemu E. Krethammera.

— **Vse ugal le kopalne oblake znamke »JOKOLJE«**, ker se odkljujejo po izvrstni kvaliteti in čudovitem sestavu barv. 68-L

— **Iz pisarne magistratnega predsedstva.** V stanovanjskih zadevah je dobil ž. župan čez 400 pism. Večinoma so ta pisma silno obsejna in jemlje že samo čitanje ogromno časa. Jasno je torej, da ž. župan ne more na vsako posebej odgovoriti. Vse navedbe, ki so v teh pismih, se bodo upoštevale v kolikor je to mogoče. Vendar se prošile obveščajo, da so bile dodelitve stanovanj v mestnih hišah soglasno sklenjene v stanovanjskem odseku občinskega sveta. Zato naj ne računajo na kako znatnejšo revizijo v dodelitvi stanovanj, ki bo mogoča le v najemništem obsegu.

— **Iz Obzora hiš.** Na Zaloški cesti je obnovil in pobelil G. Eger svojo enonadstropno hišo (hiš. št. 13). Na Poljanski cesti se obnavlja enonadstropna hiša (hiš. št. 8) Teodorja Korna. V Gradaški ulici popravila in beli pritlično svojo hišo (hiš. št. 10) trgovec in gostilničar Rudolf Tenente. Ob Alfonz Wurzbachovi hiši, ki stoji na oglu Gradiške in Kongresnega trga, postavljajo oder da se poslopje obnovi in pobeli. Fr. Oven obnavlja in beli svojo pritlično hišo (hiš. št. 4) ob cesti v Mestni log. Na Marjetnem trgu bo napravila v trgovini večja izločena okna in preuredila svojo štirinadstropno hišo (hiš. št. 1) Ivana Šmalc. — V Spodnji Šiški v Frankopanski ulici se obnavlja in beli enonadstropna hiša (hiš. št. 27) Avgustina Šemeta, pritlično hišo (tev. 2) na Cesti D je dal nje imetnik Ivan Bizovičar tudi obnoviti in pobeliti. Večja preureditev in obnova se pa izvršuje pri Poganičnikovi hiši (hiš. št. 34) na Celovški cesti. Pritlični stanovanjski prostori se preureljajo v trgovinske lokale, a tudi stanovanja v prvem nadstropju se bodo preuredila in modernizirala.

— **Iz Šišenske ceste in ulice.** V zadnjih dveh letih se je v Šiški zidalo veliko hiš in zgradilo mnogo cest in ulic. Ena izmed najlepših ulic v Spodnji Šiški bo pa vsekako Lepodvorska ulica, ki gre sporedno z Jermoljevo cesto. Ulica je široka, niže ležeči svet so primerno vzdignili, zdaj vrši ostni valjar svoje delo. V tej ulici je še precej nezasedenih stavbišč, na katerih bodo prej ali slej zrasle lepe hiše in vile.

— **Iz Francoski narodni praznik.** O priliki narodnega praznika — fete Nationale du 14 juillet — bo jutri, v nedeljo, sprejem na francoskem konzulatu od 11. do 12. ure.

— **Iz Odvetniške pisarne dr. Vladimira Kreč v Ljubljani** se bo preselila s 20. julijem iz dosedanjega prostora v pritličju hiše Tavčarjeva ulica št. 1 v I. nadstropje iste hiše.

— **Iz Christofor učni zavod.** Ljubljana, ki obhaja letos 25-letnico svojega obstan-

Oznanilo novega voznega reda autoproge Ljubljana-Vevče.

Veljaven od 15. julija t. l.

Odhod Marijin trg:
ob: 6, 7, 8, 10, 12:05, 13, 14, 15:30, 17, 18:05, 19, 20.*

Odhod Vevče:
ob: 6:30, 7:30, 9, 11, 12:30, 13:30, 14:30, 16:30, 17:30, 18:30, 19:30, 20:30.*

Ob nedeljah in praznikih vozi ob: 12:05, naprej vsako ravno uro, ob ravnih urah

Vozni čas zadnjega odhoda se po naročilu oziroma pri zadostnem številu potnikov podaljša

Udobna vožnja z najmodernejšim luksurnim autobusom svetovno znane znamke Austro-Fiat

*Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Autopodjetje O. Zužek, Ljubljana.

ka, vpišuje za prihodnje šolsko leto ves julij vsak dan na Domobranci cesti 7/I. Vpisnina 10 Din, šolnina niska. — Dnevni in večerni tečaj. 364-n

— **Naznanilo!** Pisarna Podpornega društva slepih v Ljubljani se je preselila v Ključavničarsko ulico št. 2, II. nadstropje. Vhod Mestni trg 22 ali Cankarjevo nabrežje 13. Podpirajte zlasti sedaj najbednejše slepe. 6-L

Iz Celja

— **c Vojaki nabori v Celju.** Od 16. do 27. tm. se vrše v Celju v mestni meščanski šoli letošnji vojaški nabori.

— **c Kolo jugoslovanskih sester v Celju** sporoča, da odide druga počitniška kolonija Kola v Bakarac ob morju 22. tm. Vsi, ki so se priglasili, naj vplačajo oskrbovalnino do 16. tm., ker se bodo sicer mesta izpopolnila z drugimi prosilci.

— **c Dežurna lekarniška služba.** Nočno lekarniško službo bo opravljala od danes do vključno petka 19. tm. lekarna »Pri Mariji pomagaj« na Glavnem trgu.

— **c Iz celjskega Mestnega kina.** V celjskem Mestnem kinu se predvaja danes in jutri prekrasen film »Tarzan«, veličastna drama iz osrčja Afrike ima 6 lepih in ve-

Sokol

— **Mariborsko okrajje, mariborske sokolske župe** priredi dne 14. julija 1929 v Konjicah svoj okrožni zlet, kjer proslavi sokolsko društvo v Konjicah 10-letnico svojega obstoja in otvarja pri tej priliki svoje novo leto telovadišče. Spored: Ob pol 10. akucija, ob 13.30 povorka po trgu, ob 15.30 javna telovadba. Sodeluje pri celji prireditvi popolna mariborska sokolska godba. Vstopnina k telovadbi je malenkostna, po končani telovadbi pa se vrši velika ljudska veselica na prostoru v Narodnem domu, poleg letnega telovadišča. Za žlane sokolskih društev mariborske in celjske župe je polovična vožnja še dovoljena, ter naj člani kupijo na svoji odhodni postaji cel vzorni listek, ki ga jim ni treba oddati na postaji v Konjicah, ker jim bo služil za povratek. Preakrbljeno bo tudi za avtobusne zvezde proti Mariboru in na druge kraje. Bratje iz mariborske in celjske župe udeležite se izleta v Konjicah polnoštevilno. Zdravo! 421/n

Gospodinjje za olajšanje in poenostavljanje dela

Danes, v času vodovoda, elektrike, plina in telefona, ni več treba, da gospodinjja omahuje pod težo gospodinjskih poslov. Naproti si s preudarno razdelitvijo dela celo prihrani pomembno, ako jo teško pičuje.

Prav posebno plin, ki se uporablja za kuhinjo in ogrevanje žele kakih 40 let, je pokazal, da je za olajšanje in poenostavljanje gospodinjskega dela največje važnosti. Plinov kuhalič prihrani mnogo dela in časa. Brez truda, brez zapravljanja dragocenega časa in brez vsakega zamazanja zakurimo na plinovem štedilniku ogenj, ki gori lahko in kuha brez vsakršnega nadzorstva. Lonec ostanejo po končani kuhi čisti, brez saji in poleti nas v kuhinji ne muči neznosna vročina. Ne trudimo se s prinajenjanjem in nalaganjem drv in premoga ter s popravljanjem pepela. Gospodinjje, ki imajo plin v svojih kuhinjah, ne morejo prehaliti te koristne naprave. Veliko dobroto bi izkazale občanom vsa mesta, ki razpolagajo s plinom, ako bi izpopolnila stavbni red v toliko, da bi bila za vse graditelje novih hiš poleg elektrike obvezna tudi vpeljava plina. Ako bi bila podobna možnost uporabe plina, bi se je stanovanjci z ozirom na njeno veliko praktično vrednost prav gotovo posluževali.

Gospodinjje, sbrane v Splošnem ženskem društvu v Ljubljani, so nedavno razpravljale o tem in stihem. In ker je namen dru-

ležanimih dejanj in je po trditvi številni kritik eden najlepših sodobnih filmov.

— **c Tri leta v Staro Gradiško.** Celjska policija ima zadnje dni neprestano posla z odpravo raznih nepoboljšljivcev na prisilno delo v Staro Gradiško. Predvčerajšnjim je odprenila dva dolgopostrepa in delomržeča, včeraj pa ji je bil zopet izročen 26-letni samski delavec Franc Rozman, rodom iz Trbovelj in pristolen v Trzišče pri Krškem, ki je živel dalje časa brez posla in stalnega bivališča in je bil že 3-krat kaznovan radi zločina tatvine. Četrti kazen je ravnokar odsedel v zapornih celjskega okrožnega sodišča, ki ga je zabilo zaradi tatvine za 6 mesecev v težko lečo. Zdal se bo 3 leta učil delati v prisilni delavnici v Stari Gradiški.

— **c Strašna rokoborba v Vodnikovi ulici.** Delavca 20-letni Rudolf K. iz Leskovca in 19-letni Ludvik Z. iz Dramejli sta ta teden neki večer priredila v Vodnikovi ulici v nastopajočem mraku strašen boj na življenje in smrt. Najprej sta se obdelovala z jeziki, nato sta pa napela krepke mišice in se ne prenežno gladila, kamor je pač prišlo, v največjo zabavo številne publike, ki ju je v krogu obstopila in vzpodbujala. Konec počestni rokoborbi je napravil stražnik, ki ju je odvedel na policijo.

štva, da v vsakem oziru lajša stališče ženam in jih opozarja na nove pridobitve, so sklenile, da po vzorcu Berlina, Dunaja in drugih modernih mest prirede koncem oktobra t. l.

Tekme v kuhanju na plinu. Da bo ta tekma zanimivejša, privlačnejša in za tekmovalke tudi vaje vredna, določa gospodinjje oz. kuharice, ki jih prizna poseben razpisniški za najboljšo, dragoceno praktična darila. Tekmovalke se bo v bistrosti, okusnosti in najnižji porabi plina za prireditve istega obeda. Tekmovanje se vrši le tedaj, ako se priglasijo najmanj 10 gospodinj in 10 sluškinj, ki bodo tekmoval v dveh skupinah. Tekmovalke naj se priglasijo najkasneje do konca septembra t. l. na naslov Splošnega ženskega društva (Tekma) Ljubljana, Rimska cesta 20/II. Prve priglasenke imajo prednost.

Sport

— **SK Hiriša (ženska sekcija).** Danes ob 18.15 v klubski sobi kavarne Evropa važen članski sestanek, ki je obvezen za vse igralce. Izrecno se vabijo k temu sestanku članice: Roter, Doberlet, Petan, Medved, Erber. Odsotnost se bo opravila samo v res nujnih slučajih. Prosim točno in vse. — Načelnik sekcije.

— **Motociklistični klub Hiriša** priredi v nedeljo dne 14. t. m. kolesarsko dirko na progi Ljubljana — Turjak — Ribnica. Start ob 9. pri Ljubljani — 2. (pred gostino Marenče) na Došenjski cesti. Obenem se vrši izte: motociklistov in kolesarjev v Ribnici k otvoritvenim dirkam nove ustanovljene »Kluba kolesarjev in motociklistov Ribnica«. — Upravni odbor.

— **Članstvu SK Hiriša!** Odbor SK Hiriše opozarja celokupno članstvo, da bodo deležni članskih ugodnosti, t. j. popusta na vstopnini k vsem klubovnim prireditvam odnosno v kopališču po 15. VII samo oni, ki so poravnali člansko do konca 1. 1929, dijaki pa do dne napake vstopnice. Članske vstopnice se izdajajo samo proti predložitvi članske izkaznice. P. n. članstvo se zato naproša, da predloži pri nakupu članskih vstopnic brez predhodnega opozorila članske izkaznice. Članarinski koliki za članske kor tudi za dijake se dobe pri dnevnih blaginjah v kopališču, za dijake pa tudi pri oskrbi na nogometnem igrišču in pri načelnikih poedinih sekcij. Tajnik.

— **SK Hiriša (iz tajništva).** Pri tekmi proti celjski Austriji vrši občinsko službo g. Zupan Miroslav. Lahkotajski sekcija se poziva, da postavi za to tekmo 5. starejših rediteljev, ki se imajo javiti pol ure pred početkom predizborne g. Zupana. Odborski služba na nogometnem igrišču vrše v približnem tednu sledeči: v ponedeljek Siročič M., v torek Berdaja, v sredo Pevalak II, v četrtak Betetto, v petek dr. Lapajne, v soboto Cimprman, v ponedeljek Siročič Karl.

Oznanilo novega voznega reda avtoproge Ljubljana-Kašelj

veljaven od 15. julija t. l.

Kašelj-Ljubljana

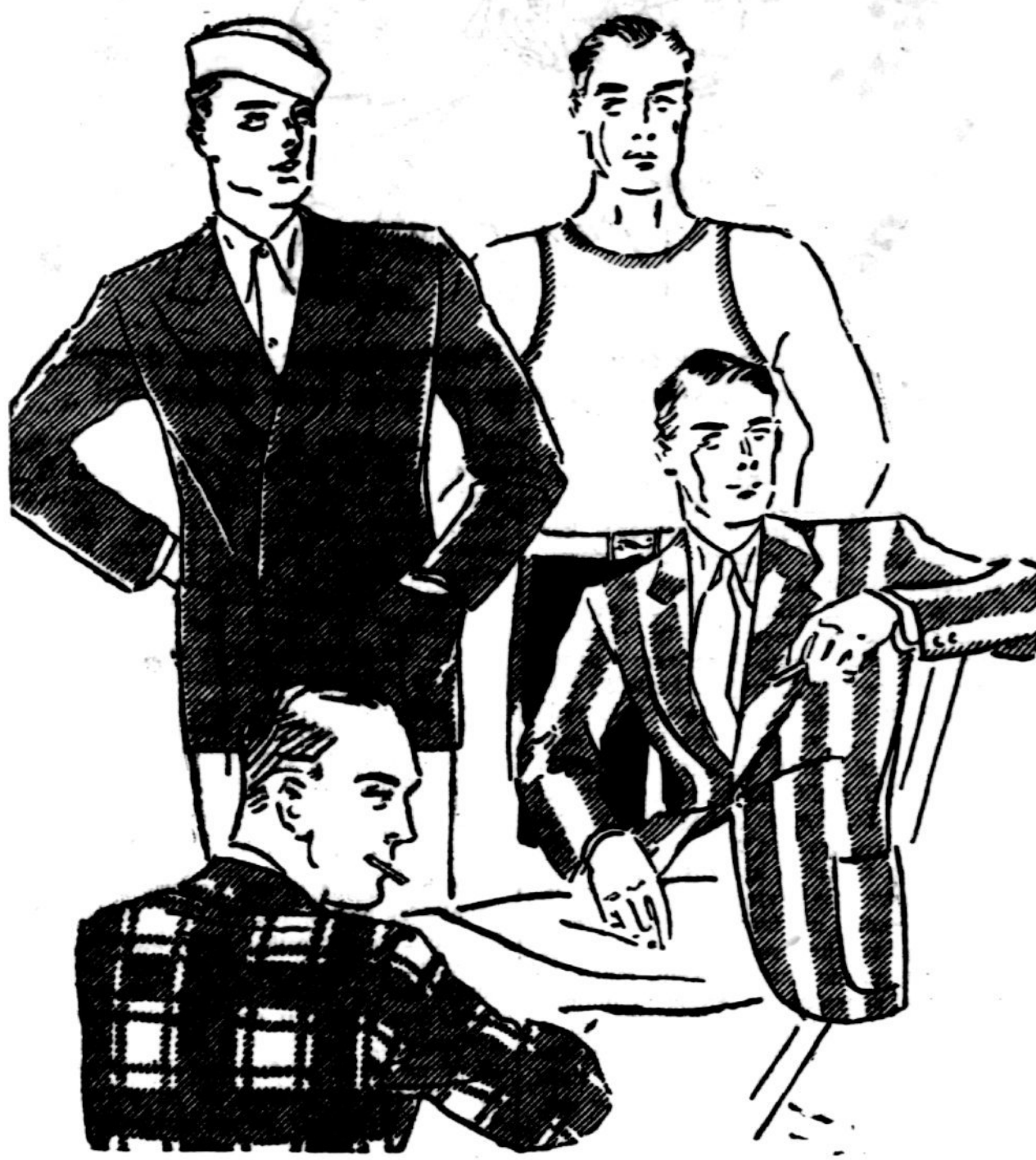
Odhod K. Kašelj:
ob 6, 7, 8, 10, 12, 14, 15:30, 17, 18, 19 in 20*.

Odhod Ljubljana:
ob 6:30, 7:30, 9, 11, 12:30, 14:30, 16:30, 17:30, 18:30, 19:30 in 20:30*.
*Vozi samo ob nedeljah in praznikih.

Ob nedeljah in praznikih v zi od 12:30 naprej — sako uro ob polovičnih cenah. V zni čas z dnega odhoda se po naročilu oziroma pri zadostnem številu potnikov podaljša. V vsakršnem času vstavim v to progo novi najmodernejši luksurni avtobus svetovno znane znamke Austro-Fiat, ki bo nudil cenjenim potnikom udobno vožnjo.

Autopodjetje Franc Grad, Kašelj.

Moda

Obleke po meri
izdeluje

JOSIP JEŽEK,
Šelenburgova 6

tako, da se pas lahko potegne skozi in triko napravi vtis dvodelnosti.

Poletni ansambli

Zdaj je doba lahkih poletnih oblek, ki jih imajo dame tako radi. Počutilo se v njih svobodno in tudi v največji vročini jim ne delajo preglavic. Ne odložijo jih niti ob slabem in hladnem vremenu, marveč se ogrnejo s šalom ali pa oblečejo lahek poletni plašč. Če gre dama za ves dan z doma, se nehoti ozre po nečem, kar bi lahko poletno obleko popolnilo. Moderne dame imajo boljše okus, nego so ga imele njihove prababice, ki jih ni prav nič motilo, če so šle na izprehod v beli bluzi in krilu od kostuma.

Pomladni plašči so pretežki, da bi ne motili celotnega vtisa. Zato je moda poskrbela za bogato zalogo jopic, kratkih plaščev in živetov, s katerimi se da ta vrzel zapolniti brez večjih stroškov. Najbolj elegantne so letos imprime obleke in imprime jopice. Nekatere so zelo kratke, druge imajo obliko saka in segajo do bokov. Kratki plašči imajo ovratnike v obliki šala, ki se ovleče okoli vratu in visi zadaj čez hrbet. Posebno priljubljeni so letos šali. K popoldanskim oblekam in vsem imprime oblekam morajo biti šali brezpogojno iz enakega blaga kakor obleka. Samo k športnim in popoldanskim oblekam se lahko nosijo pestri šali iz svilenege platna ali šantunga. Šali so dolgi, ovijajo se okoli vratu in vise zadaj v bogatih gubah čez hrbet tako, da so navadno zadosten okrasek imprime obleke.

Dražje dopolnilo poletne obleke je še vedno lisica, ki je tem bolj praktična, ker se lahko porabi za ovratnik k zimskemu plašču, ko je ponošena ali če pride iz mode. Najbolj priljubljena je letos šampanjska lisica, pa tudi rjava in modra je zelo v modi. Tu pa tam se pojavlja tudi bela lisica, ki se nosi zvečer ali pa na večjih popoldanskih družabnih prireditvah. K svetlim promenadnim oblekam se tudi poleti ne nosi. Bela lisica je pa samo luksurna kožuhovina.

Srečne in nesrečne ženske

Za srečne veljajo navadno bogate in lepe ženske, toda v resnici bogastvo in lepota ne prinašata sreče. So ženske, ki jim je življenje prijetna in radostna pot, so pa tudi take, katerim je težak problem, ki ga do smrti ne rešijo. To je odvisno od značaja ženske. V počev prihaja tudi eksistenčni minimum, ki se pa ne tiče samo denarja, marveč tudi zdravja in razmer, toda to je za žensko veselejša značaja postranska stvar. Take ženske znajo pričarati raj tudi v navidez brezupnih razmerah, one najdejo sto in sto možnosti olajšati življenje, vesele se vsake malenkosti in spravljajo v dobro voljo vso svojo okolico. Nasprotno je pa mnogo žensk, ki vidijo vse črno, ki vse kritizirajo in na vse zabavljajo, ki jih spravi vsaka najmanjša nezgoda iz ravnotežja in ki so nekak posebej nesrečne, čeprav nimajo nobenega pravega razloga. Če nimajo otrok, se pritožujejo, da je življenje prazno in brezpomembno, če jih imajo, tarnajo, koliko dela in skrbi je z njimi, kako so nevaležni itd. Če so samice, se pritožujejo na osamljenost, če so poročene, pa zabavljajo na svoje moč.

Najnesrečnejši tip takih žensk so pa bolezne ženske, katerih bolezen je večinoma samo doživljajo. Najmanjši glavobol ali zobobol jih spravi iz ravnotežja in tako začno tarnati, da prenašajo strahovite muke in da lahko vsak čas umro. Govore samo o svoji bolezni in mučijo s tem vso svojo okolico. Morale bi se pa zavedati, da ni posebna čast biti predmet sočutja in pomilovanja, da bolezen ni opravičilo, niti prednost, marveč posledica malomarnosti, če gre za ozdravljivo bolezen, kakor so umazane roke ali zobje znak malomarnosti. Dolžnost bolezne žene je ležati in obvladati se vsaj toliko, da s svojo slabo voljo ne nadleguje drugih ljudi. Navad-

no gre vse na račun nervoznosti. Nervoznost je postala zdaj nekaka aristokratska med boleznimi in strelovod vseh ženskih kapric. V resnici pa to ni nič drugega, nego pomanjkanje dela. Mnoge ženske imajo fiksno idejo in vedno se izgovarjajo, da ničesar ne morejo. Treba je pa samo hoteti ali morati, pa je malodušnosti takoj konec.

Železna volja premaga marsikaj in kdor zna hoteti, se veseli življenja. Vsak

dan nam prinaša kako radost, vsako jutro nam obeta nekaj, česar se lahko veselimo. Srečna je žena, ki se zna veseliti vsake prijazne besede, vsakega smehljaja, vsakega solnčnega dne, gledališča, kina, izleta, cvetočih rož na oknu, nove obleke, skratka vsega, kar ji nudi vsakdanje življenje in česar histerične, nervozne in dozdnevno boleline ženske večinoma sploh ne opazijo.

Slepi prorok in njegova prijateljica

Živeč na počitnicah, sem čital šele danes odgovor g. kiparke Karle Bulovčeve. Stvar okusa in vzgoje je, ako skuša kdo s predznostjo in nesramnostjo imponirati. Resnico predstavljati kot obrekovanje in izjavljati, da je »samo srečen«, ker mu je uspelo oklevetati in smešiti celo vrsto tovarišev, slikarjev, znanstvenikov in uglednih, dolga desetletja poštrenovalno socijalno, narodno in kulturno delavnih dam, to more pač le človek, ki se sam zavedno ali nezavedno izključuje iz družbe.

S skrajno obzornostjo nisem v svojem prvem poročilu navedel niti imen, niti naslovov formalno in vsebinsko šušmarskega škripčala. Karle Bulovčeve pa ni sram, da se javno sama predstavlja kot inicijatorka tega neokusnega pamfleta in da objavlja celo ime človeka, ki ga je najela, da se maščuje. In je »samo srečna«!

Povojna doba nas je seznanila že z različnimi primeri dekadence in abnormalnosti. Vsak dan čitamo, da prileti morilec, ubijalec, požigalec in rokomahvi topo, brez sramu izjavljajo, da se svojih zločinov prav nič ne kesajo. In mi strmo ter ne razumemo, da je kaj takega mogoče.

Prav tako strmo nad kiparko Bulovčevico ki je »samo srečna«, da je zagledal luč dneva pamflet proti »mostru, Jugu, dr. Scholarju, dr. Izaku, Stilkcu, Cuderju, Malu, Minku Banki, dr. Novalevi, Maši Trombi, debeli dami in drugim, ki jih pozna vsak boljši ljubljčan in Slovenec. To je tista junaška pseudonimnost, hkrati pa brezmejna predznost, ki se še upa govoriti o obrekovanju in anonimni žalitvi.

Samo za voljo resnice in slovenske javnosti prijemam ponovno, da je bil moj prvi in je ta moj drugi odgovor absolutno istinit in da nimam popravljati na svojih trditvah prav ničesar. Čemu je hotela Bulovčeva podpora oklevetanih in smešnih oseb, ali za prevoz ali odlikve svojih skulptur, je nebstveno. Zahtevala je prvotno 6000, nato 8000 in končno 10.000 Din, vsoto torej, ki danes ni malenkostna za tiste, ki bi naj ji jo darovale in zbrale. V ljubljani ne obstoja in ni obstojalo »Slovensko žensko kulturno društvo«. Značilno je, da Bulovčeva niti ne ve več, kako se društva imenujejo, ki jih je prosila. Ker pa omenja neko »rokokoprireditve«, je mislila pač »Ateno«, saj je v pamfletu karikiranih vsakomur razumljivo več dam z bivše rokoko-prireditve.

Ako ji je kako društvo za kakšne usluge res dolžno honorar, — o čemer dvomim — naj mu predloži račun: nima pa pravice, da društvenice persiflira in parodira ter iznaša z nerazodno pomočjo klevete. Da bi pa kako društvo obetalo kredit na račun drugega društva, je nemogoče in smešno.

»Delo« Ivana Mraka? Prvo njegovo delo je bila njegova kolosalna blamaža na

predstavi v Mestnem domu. Kritik »Sl. Naroda« mu je takrat resno svetoval, naj pušči igralsko umetnost in se naj raje posveti solidni obrti svojega spoštovanega rajnega očeta. Drugo Markovo delo je njegov pamflet »Slepi prorok«. To »delo« je potrjuje, da je bil nasvet kritika »Sl. Naroda« edino pravičen. Schuster bleib bei deinem Leiste.

dr. Dixl.

Malo več usmiljenja

Zadnjič ste priobčili pod tem naslovom članek nekoga očitveca, ki je videl baje na Kette-Murnovi cesti razburljiv prizor, ki je kar kričal po pravici. Videl je namreč, da popravlja neki trgovec svojo hišo in podira streho kar nad glavami ubogih stanovalcev. Pa se je vprašal, kam naj se ti siromaki obrnejo in kam naj gredo. Ker se držim načela, da je treba resnico, to hčerko božjo vedno in povsod spoštovati, naj mi bo dovoljeno ugotoviti, da ima dotični trgovec vsaj toliko če ne več usmiljenja z ljudmi, kot pisec omenjenega članka.

V hiši, za katero gre, stanuje 7 strank. Hiša je bila nujno potrebna popravila in zato je lastnik strankam že lani jeseni opovedal stanovanja. Štiri stranke so se izselile, tri se pa nočejo, češ, da za tako najemnino, kakor jo plačujejo zdaj, ne dobe nikjer stanovanja. In res je najemnina v tej hiši za naše stanovanjske razmere naravnost fenomenalna. Do lani do avgusta so plačevale stranke kakor sledi: za 1 sobo in kuhinjo mesečno 43 Din, druga stranka 22 Din, tretja 37, četrta 34,90, peta 44,70, dve stranki, ki imata po dve sobi in kuhinjo, sta pa plačevali po 60,50 Din. Letos, ko so se davki zvišali, je moral lastnik »zvišati« tudi najemnino, če sploh lahko govorimo o povišanju, kajti za eno sobo s kuhinjo plačuje ena stranka 68,50, druga 38,50, tretja 60, četrta 83, peta 106 Din mesečno, za dve sobi s kuhinjo pa ena 132, druga 147 Din. Všteta je tudi gostščina in vodarina.

Zdaj se pa vprašamo, kje je premalo usmiljenja, pri hišnem posestniku, ki odreja stanovanja proti tako malenkostni najemnini, da skoro ni vredno govoriti o nji, ali pa pri piscu omenjenega članka, ki se sgraja, da je začel dotični trgovec popravljati svojo hišo, ker je bila nujno potrebna popravila? Če pisec omenjenega članka ni bil informiran o dejanskih razmerah, ga je treba opozoriti, naj se v bodoče informira, predno zahteva od koga več usmiljenja, če je bil pa informiran, je zakrivil zlobnost, za katero ni opravičila. Vse, kar je pravi!

Tudi očitvec.

Po ovinkih.

— Gospodična, ali bi ne imeli nič proti, da postane vaša mati moja tasta?

— Če bi imela za možitev godno sestro, bi ne imela nič proti.

Lev Vladyka:

Partija šaha

Zadnji mesec je živel Mark Irweth zelo dobro. Poučeval je ljubki in dražestni goski glavir na farmi starega Davidsona. Življenje je bilo preveč udobno in enolično. Zato je Irweth dve noči po tem, ko je dobil visok mesečni honorar, zapustil farmo, ujel je prvi tovorni vlak in jutro ga je našlo daleč na vzhodu.

Istotopi je na manjši postaji in krenil peš ob progi. Na izprehodu je bilo lepše nego med vožnjo v vlak. Daleč tam na obzoru je viselo veliko mesto, ki je moglo pomeniti novo pustolovščino.

Kar je zagledal na nasipu novine. Očividno jih je vrzel nekdo med vožnjo skozi okno.

27. marca. Bile so torej od istega dne. Mark Irweth je legel v travo in začel čitati. Tega luksusa si ni dovolil, da bi prečital samo nekaj besed. Zato je trajalo dokaj dolgo, predno je prečital novine do zadnje strani.

— Stotisoč dolarjev! — se je začudil naenkrat.

Potem je znova pogledal, če morda ne sanja z odprtimi očmi, toda bilo je res. Stotisoč dolarjev lahko zasluži v enem dnevu dober šahist strojne stroke.

Mark Irweth sicer ni vedel, kako spada strojna stroka k šahu, pač pa je videl v tem prst naključja. Nekoč, v

starem svetu, je študiral strojno tehniko. Šah je igral že takrat izborno. Zakaj bi torej ne poskusil?

Morda gre za navadno reklamo bedaste glave, toda kaj — riskirati je treba. Naslov se je glasil na New York, toda Mark mora itak nekam kreniti. Ni torej vzroka, da bi se ne mogel napotiti v New York.

Očij je bil pred očmi. Taka stvar je mogla Irwetha vedno spraviti na noge. Od trenutka, ko mu je šinila v glavo misel, je letal samo za njo in ni poznal nobenih ovir.

V New York je prispel tretjega dne zjutraj in ob enajstih je stal pred palačo, katere naslov je mečkal v svojem spominu že tretji dan. Bil je še dokaj čedno oblečen. Ni bil tako star, niti tako siromašen, da bi ne mogel napraviti dobrega vtisa.

Vstopil je v palačo.

Pred seboj je zagledal krasno stopnišče, okrašeno z belimi stebrički in umetniškimi kipi. Mark je hotel kar skozi prva vrata, toda predno jih je odprl, je prihitel premiran sluga in s tem je dobilo vprašanje vstopa jasnejšo obliko.

Marka je odvedel sluga v sprejemnico, v kateri je stalo energično, krasno dekle. Irweth se je predstavil in povedal, čemu je prišel. Dekle je nekaj časa molče gledalo prišleca. Njene oči so ga kar zabdale. Končno je spregovorila s prijetnim, lepo zvenečim glasom.

Mark je zvedel, da stoji pred njim Meda Bronsweithova. Zvedel je tudi za

njeno originalno idejo, ki je vzbudila v njem nado, da dobi stotisoč dolarjev.

Bil je čuden način zaslužka. Obstojal je v tem, da bosta dva, ki se priključita, igrala šah. Zmagovalec dobi nagrado, premaganeč bo ustreljen. Pri remis bosta oba šahista odšlovljena, kakor da nista igrala. Povod za to blazno idejo je dala miss Bronsweithovi želja spoznati smrt. Hotela je vedeti, kako se počuti človek, kadar se mu bliža zadnja ura.

Mark je mogel odkloniti in ohraniti popolno diskretnost ali pa sprejeti.

Malo je pomislil, potem je pa pristal. Povedal je vse, kar so hoteli vedeti o njem, potem je pa odšel v pripravljeno sobo. Bil je prost tako dolgo, da se zgleda njegov tekmeč.

Hodil je na izprehod v park za palačo, dobro je jedel in kčil (saj ni šlo na njegov račun), a včasih si je ogledal tudi to ali ono napol pozabljeno teorijo šaha. Samo nečesa ni razumel. Zakaj je moral biti za to šahovsko partijo podkovan v strojni tehniki.

Čez štiri dni so ga predstavili mršavemu pritlikavcu, ki je imel čudovito opičje čelo. Mark ni dobro razumel, kako se piše, zdelo se mu je pa, da je slišal priimek Rawisch.

Naslednji dan sta začela igrati.

V salončku, kjer je ležala na otomani lepa Meda, je stala v kotu šahovska mizica z dvema naslanjajema. Šahista sta se ceremonijelno poklonila, a poprej si je vsak izbral eno roko lepe Mede.

Irweth je dobil črne figure. Slabo znamenje!

Igro sta začela z neznatnim razburjenjem, ki je prešlo po otvoritvi normalnega odbitega damskega gambita v prisljani mir.

Meda je kadila lahke cigarete in počasi je spuščala modrikaste oblačke glava pod strop. Kibiciranje je bilo spočetka nedvomno dolgočasno, kajti premoč se še ni bila pokazala na nobeni strani. Vendar je pa trajalo vedno najmanj deset minut, predno je bila storjena nova poteza. Presledki med potezami so smeli trajati največ dvajset minut.

Mož z opičjim čelom se je divje rezal nad svojo armado belih, dočim se je Mark flegmatično oziral po salonu. Celo k oknu je stopil večkrat in pogledal v park. Tik pod oknom je rastle več cipres tako, da se je Mark nehoti spomnil pokopašča, ki ga je videl nekoč na otoku. Zopet slabo znamenje!

Mark slutjaj nikoli ni verjel. Toda to pot je bila fantazija močnejša od njega.

O poldesetih je Marku naenkrat šinila v glavo misel. Nekaj potez s konjem, prisiliti kralja na črno polje in — posrečilo se je. Kralj ni mogel drugam. — Mark je sicer žrtvoval že stolp, toda po novi potezi s konjem je napovedal šah-garde!

Dama opičjega moža je izgubljena.

Dvema minut in trajala naslednja poteza. Opičji mož se je zježil, čelo je imel namršeno in ozke, raztegnjene

ustnice so nervozno drgetale. Njegov položaj je bil kritičen. Smrt je visela na vsaki novi potezi.

Tudi Mark je začel po zgledu lepote opazovati prihod smrti. Videl je, kako obhaja njegovega nasprotnika groza pri misli na konec, ki se neizogibno bliža nalk fantomu.

Slednjič se zadnja poteza.

Mark je še vedno trezno razmišljal in kombiniral vse možnosti. Stolp na o6 in mat je neizogiben.

Prijel je stolp med prste, ga držal v roki in še je razmišljal. Tudi zdaj se še ne sme prenatlagiti.

Kar se je ozrl na mrtvaško blede lica svojega nasprotnika. Nalik strahotni, nečloveški maski čepi nagubano čelo med izbuljenimi očmi, ki so same na sebi brezno praznine in obupa. V njih ni žalosti ali celo solz — pač pa zro tako srepo, da je človeka groza.

Se ena poteza — smrtna obsodba — in stotisoč dolarjev.

Marku se zdli, da vse štiri dni pred tekmo ni razmišljal o tem problemu. Zavoljo mizernih stotisoč dolarjev naj ubije človeka. Morda je siromak tvegal življenje zaradi velike bede, morda za ženo in otročiče, morda za ljubico, — a zdaj je izgubil partijo.

A Medine oči so bile kakor dva velika srebrna keliha.

Mark je predlagal s stolpičem v roki remis.

— Ne sme sprejeti! — je vzkliknila Meda. — Partijo morata igrati do konca.

Mož, ki prisostvuje justifikacijam na električnem stolu

„Še deset spancev, potem pa pride zadnji...“ — Razne zanimive vesti iz življenja ameriških Slovencev

Od našega posebnega dopisnika.

Chicago, koncem junija. Izletni urad Slovenske narodne podporne jednote priredi 13. t. m. predavanje prof. dr. Pavla Breznika o Jugoslaviji. Prof. Breznik, ki je pred tedni prispeval iz Ljubljane s pomočjo Carnegievega Endowmenta na kratko študijsko potovanje po Ameriki, bo predaval čikaškim rojakom o naravnih lepota, notranjih razmerah in o splošnem položaju naše stare domovine Jugoslavije, predvsem pa ožje domovine Slovenije. Vstopnina znaša 25 centov.

Te dni je položil letalski izpit na illinojski državni univerzi Slovenec F. H. Vesel. Na čelu osmih letalskih kadetov je odpotoval v Kalifornijo, kjer jih bo poučeval o letalstvu. Vesel, ki je izvršil celo vrsto uspešnih poletov iz Champaigna v Chicago, je bil letos edini v svojem zavodu, ki je dobil naslov »cadet-lieutenant colonel«. Mladi letalec je sin znanega Ribničana Vesela iz čikaškega predmestja Cicero in brat Josipine Stoničeve, žene tukajšnjega slovenskega juvelirja Fr. Stoniča.

V nedeljo 23. junija se je vršilo v Chicagu zborovanje Jugoslovenov, na katerem se je razpravljalo o zedinjenju Srbov, Hrvatov, Slovencev in Bolgarov v skupno državo s skupnim programom in konstitucijo. Sklicatelji — v pripravljalnem odboru so izmed Slovencev John Jerich, urednik »Amerikanskega Slovenca«, Vincent Cain, kar. predsednik SNP, in pisatelj Andrew Koba — so mnenja, da je Amerika pravo mesto za pričetek te akcije. Na zborovanju se je razpravljalo o ustanovitvi organizacije in lista, ki bo širil in propagiral omenjene ideale. List bo pisal o socialnih, političnih in ekonomskih problemih jugoslovanskih narodov. O tem, kako se bo akcija razvijala, vas bom sproti informiral.

Nedavno sem vam poročal, da se vrše za čikaško svetovno razstavo leta 1933. ogromne priprave. Naknadno sem zvedel, da odpotuje 7. julija v Evropo John R. Palandech, predsednik publicističnega odbora svetovne razstave v Chicagu. Odpotuje s parnikom »Aquitania« v Evropo da informira vodilno evropsko časopisje o pomenu velike svetovne razstave ob priliki 100-letnice čikaškega mesta. Mr. Palandech poseti najprej Berlin, kjer se udeležijo zborovanja oglašnih klubov iz vseh dežel, potem pa obišče z ameriški novinarji in s skupino Jugoslovenov razna središča Evrope kakor tudi vse važne kraje v Jugoslaviji. Kakor sem poučen, se ustavi tudi v Ljubljani, da naveže stike s tamšnjimi gospodarskimi krogi.

V Chicagu živi sedaj mnogo Slovencev, veliko več kot pred leti. Po skrahirani rudarski stavki se je preselilo sem mnogo naših ljudi iz Kansasa, južnega Illinois ter od drugod. Nekateri so se naselili v severnem delu mesta, drugi v stari slovenski četrti v bližini Blue Island avenije, nekateri pa so se ustavili na zapadni strani Chicaga — Sodomu in Gomora blizu pet milijonov prebivalcev jim ugaša, kakor pripovedujejo. Precej rojakov je našlo delo v Cicero, kjer stoji velika tovarna Western Electric kompanije, zaposlujejo sedaj nad 40.000 delavcev, potem pa v svetovno znanih klavnicah, kjer tudi dela na tisoče delavcev.

Dne 1. julija t. l. stopijo v veljavo nove priseljeniške kvote za posamezne države. Skupno število pripuštljivih kvotnih priseljenjcev iz vseh dežel, na katere se razteza kvotni sistem, znaša letno 153.714. Nove kvote poedinih inozemskih držav so izračunane na podlagi t. z. »nacional origina«, t. j. narodnostnega izvora prebivalcev Zedinjenih držav.

Kvota za Jugoslavijo bo znatno povečana na podlagi novega sistema. Sedanja kvota, ki je predstavljala 2 % jugoslovanskih tujerodcev, živčih v Zedinjenih državah l. 1890., je znašala 671, dočim bo znašala nova kvota 845 na leto. Za vas v stari domovini bo zanimiva ugotovitev komisije za narodnostni izvor ameriškega prebivalstva, da živi v Ameriki 530.000 ljudi jugoslovanskega porekla.

Stare in nove kvote poedinih evropskih držav kažejo naslednjo sliko:

Države	Nova kvota	Stara kvota
Avstrija	1.413	785
Bolgarska	100	100
Češkoslovaška	2.874	3.073
Francija	3.086	3.954
Nemčija	25.957	51.227
Anglija	65.721	34.007
Grška	307	100
Ogrska	689	473
Irška	17.853	28.567
Italija	5.802	3.845
Norveška	2.377	6.453
Poljska	6.524	5.982
Rusija	2.784	2.248
Rumunska	295	603
Švedska	3.314	9.561
Jugoslavija	845	671

Kakor je iz teh podatkov razvidno, je nemška kvota znižana za polovico. Tudi kvote za Irsko in za skandinavске dežele so znatno skrcene. Angleška kvota je znatno poskočila. Slučaj je pač nanesel, da so nove kvote mnogih južno in vzhodno-evropskih dežel večje od prejšnjih, čeprav zagovorniki sistema narodnostnega izvora niso tega želeli. Za nas je zlasti interesantno, da je avstrijska kvota za 40 % večja od jugoslovanske, kar je pripisati okolnosti, da so se mnogi Jugoslovenci pri zbiranju statistike izdali za Avstrijce in s tem povzročili manjšo kvoto za Jugoslavijo.

V novi čikaški okrajni ječi, ki je »najboljša na svetu«, so izvršili te dni prvi dve justifikaciji na električnem stolu. Usmrčena sta bila dva zamorca, obsojena na smrt radi roparskih umorov. Šerifov rabelj je spustil na vsakega obsojenca po 2300 voltov elektrike. V kratkem bodo usmrtili na električnem stolu več zločincev, ki so bili nedavno obsojeni na smrt radi različnih roparskih umorov.

Justifikaciji prvih dneh obsojenec v Chicagu sta vzbudili v ameriški javnosti obširno debato o smrti na električnem stolu. Vaš dopisnik je imel priliko govoriti z wardenom Lewisom E. Lawesom, visokim funkcionarjem zloglasne jetnišnice Sing Sing, ki mu je podrobno opisal čustva obsojenih mož v omenjeni smrti hiši, ko se bliža usodepolna ura. Warden Lawes službuje v Sing Singu že od l. 1920. — celih 10 let! Prisostvoval je justifikacijam 110 mož in 1 ženske. — Ameriški javnosti je znan po naporih, da se reformirajo jetniške razmere ter da se odpravi smrtna kazen.

— Večina na smrt obsojenih postane zelo pobožna, je pripovedoval warden Lawes. Posledica tega je, da gre do z malimi izjemami v smrt pogumno in samozavestno. Nekateri celo pozdravljajo smrt kot rešiteljico iz življenja, v katerem niso poznali drugega kot trpljenje.

Tu pa tam ostane obsojenec stočen in zavrača zadnjo popotnico. Drugi se zopet najbolj zanimajo, če bo obsojeni njihovi sokrivci, ki so pričali proti njim, prav tako na vroči stole, kakor ga imenujejo v svojem jetniškem žargonu.

Neki kaplan je pripovedoval wardenu Lawesu, da je živel več mož, katerih kazni so bile izpremenjene v dosmrtno ječo, »življenje svetnikov«. Večina onih, katerih obsodbe so bile izpremenjene na dosmrtno ječo, zblazni po 15. letih v ječi.

Vsi jetniki imajo koledarje in koledarji hitro potekajoče dneve, se kujejo pogosto vzdih: Še 10 spancev in nato pride zadnji.

Warden je zatrjeval, da je zelo mučno gledati justifikacije.

— Javnost se zelo moti, če misli, da dajemo obsojenecem narkotična sredstva, preden jih odvedemo v dvorano z električnim stolom. Številnim onim, ki žele vstopnice k justifikacijam, je redkokdaj dovolimo, da prisostvujejo žalostnemu opravilu.

Našljajo, najrajše, zato...
12

Ne sodite, da ne boste sojeni — Potrkajte se na prsa, drage dame! — Dve, ki sta s samakim stanom prav zadovoljni

99

Cetudi se sodi dandanes v ljubezenskih doživljajih fante, kakor dekleta, po enem kopitu, vendar to čisto ni pravično, ker najdemo se na obeh straneh tudi izjeme. So še danes fantje, ki znajo idealno ljubiti — a tu in tam tudi dekleta. Ker se pa sodi kot rečeno vse po enem kopitu, posebno od ženske strani, zato idealizem danes skoraj ne more več obstajati, kajti če kdo resno misli in idealno ljubi, je z zelo redkimi izjemami — že vnaprej obsojen v propast in vsi lepi načrti in cilji, ustvarjeni na ljubezenskih krilih fantazije, so največkrat uničeni. Ženske ne znajo biti v ljubezni močne — prej so maščevalne. Koliko ljubavnih tragedij bi izostalo, če bi poznale ženske res trajno zvestobo. Kolikokrat se zgodi, da fant idealist izgubi svojo zaročenko, ker so ji oči obvisle na bogatejšem, morda tudi lepšem fantu in tiste prisrčne zvestobe do groba in obliube in bog si ga vedi, kaj še vse — vse to je čez noč pozabljeno. Kaj hočete, kaj zahtevate od nas, česar same nimate? Zato vam pravim, fantje, če morete, ljubite vse, ki hočejo biti samo ljubice, naj bo — četudi vam bodo rekla, da ste neznačajni. Ne se obesiti prvi za krilo, ker niti deseta ne bo prava.

Dekleta, ne zavedate se, da ni popolnega človeka na svetu in da ima vsak človek svoje napake. Ne iščite greha tam, kjer ga ni. Mi nismo krivi, če je Adam jedel prepovedan sad niti nismo hudi nani, prej na njegovo družico Evo. Zakaj ga je zapeljala? »Ne sodite, da ne boste sojeni.« Ljubo.

100

Oprostite, g. urednik, ker sem zopet nadležen in se že drugič oglašam. V teh 98 odgovorih na Vašo anketo se vidi toliko nerazumevanja od kranjskih gospodincev, da jim moram vsem vkup dati še par nasvetov in jim odpreti oči.

Naše brhke Kranjce so pozabile v glavnem eno. Nobena ne vidi svojega greha, vse jamrajo in stokajo za svojimi ideali, katerih jim možki pač ne moremo dati, ker same pravih nimajo. Spominjam se, Pred leti je bilo. Kuharica mi je ravno kuhala polento, pa se mi je zdelo, da je pretrda in sem jo hotel še jaz mešati in mehčati. Ona pa je rekla, da je prva s kuhališču začela mešati in bo že naredila, da bo prav. Če mi pa ni všeč, da naj ne jem. Od takrat sem dobil princip, da nikdar ne jem, kar mi je drugi s kuhališču mešal.

Gospodične vedno apelirajo na gentlemensko in kavalirsko. Moški smo lahko eno i drugo do poroke. — Potem pa pride za nas velika ura, ko zagrmi: zapik in zarogovilo. Mar ni prav, da se ne damo pod copato? Zame je skrb, za ženo dom. a kdor skrbi, ta je gospodar. Žena pa tega ne vidi in ne ve, da je zanjo materinstvo, da ona samo zato mora živeti in je v življenju vsaj 30 let aktivno in neprenehoma zavzeta s svojim poslom, dočim možki, sporedno od časa do časa uživajo v erotičnih ljubavnih momentih.

Nekdo je v tej anketi dobro povedal, da nas naše lepe damice smatrajo samo za molzne krave, one pa bi nas molze, in menda zvečer ob sedmih zaklenile v stanovanje, same pa odleže v kino in kavarne. Mi da spimo, da jim bomo drugi dan več zaslužili.

Seveda bo lepši spol s tem odgovorom kruto in bridko užaljen, a naj le zarde in priznajo svoj greh in da je to tako. Lepši spol, zakaj mi ne bi bili lepši?

Se bi prosil uredništvo, da naj angažirajo za odgovor na to anketo našega dragega in vro in vele in sploh jako spoštovane gospoda Fridolina Žolno in mu odredi primeren honorar, kajti in ker on da brez honorarja ne piše, pravi. In le oče treh brhkih in zelenih skavtov in ene skavtice, pa bo gotovo napisal samo objektivno resnico, seveda če doma ni pod conato.

In naj bi slavno uredništvo še po zgledu »Jutra« raspišalo zavarovalne življenjske police za one, kateri resnici na ljubo odgovarjajo na to anketo, kajti bodo naše tutte le donje in dame postale skoro močno razburjenih duhov in bi utedglo priti v Ljubljani še do meščanskega boja: zvonček sv. Antona naj pa presele s Šmarne gore pred glavno pošto in tam garantiram, da ga bodo dame cukale cel božji dan. In naj bi ljubljanski očete na občini mesto za Zvezdo, nadvoze in podvoze pogrnili, da se na vsakem križišču postavi tak in take vrste zvonček, kateri pomaga do moza in verjame v uspeh in Studenec bi bil hitro poln. Namreč nas možkih, ker bi znoreli od večnega zvonjenja in kopnenja za nami. In bi lahko Ufa v Berlinu in Hollywood v Ameriki s komp napravili film, mesto »V lovu za zlatom.« »V lovu za možmi« in bi tu vse vesoljinega sveta žene rade igrale. Kajti smo možje dragocena zverina, samo ujeti nas je težko.

Reklamo da smo mi vsega krivi, demoralizacije, prepilov, batin, same sebe naj analizirajo in uvidijo resnico. Na sodišču

je bil slučaj, ko je mož ženo tožil za razporoko, pa je gospa izvolila delati, da je kriv mož in da je prišel bolji zgodaj domov, kakor običajno, in da je videl ono, česar ni moral videti in da ona torej logično ni kriva. O logika in morala!

Neka Ljubljanka, a la londonske sufražetke in vneta pobornica ženskih pravic, mi je rekla, ko je že skoro utonila v molih poraznih protidokazih, in vprašala, češ, zdaj bom pa jaz tebe ugnala, kdo polni in kdo da dirka v javne hiše in da mi norimo za njimi. Ista ta gospodična, vneta pobornica ženskih pravic, pa je pozabila vprašati, kdo da je v javnih hišah. Mar smo mi krivi, gospodična, da je vaš spol tam. O!

Noben moški ne prezira žene, ki se šminka in pudra, ker je to danes moderno kozmetično sredstvo, brez katerega žena ne velja za lepo, mi pa se tudi sami radi postavimo z brhko ženo. Preziramo pa žene, ker vidijo v nas samo sredstvo za življenje in vir, ki bi se dal dovoka molziti in da ne pride nikdar dno. V moškem morajo gledati svoj ideal ne pa golega sredstva za življenje. Ni to alektacija z moje strani, nego pravična zahteva in moralni zakon, katerega se z raznimi cigu-migu ne more odpraviti in mi tega tudi ne puštim.

Naše gospodične se može, da postanejo milostive. Varate se: milostiva je tista, ki zna delati, kuhati, voditi gospodinjstvo, taki gre spoštovanje in rokoluji, niso pa milostive tiste, puhloglavke, ki renome svojega naziva milostiva vidijo v laskanju, poljubovanju rok, poznavanju Mary Pielu, Patia in Patachona in groteskni filmov, v plesu, promenadi, cigaret in črni kavi.

Pred vojno so bila naša dekleta zares vredna, da jim poklonimo vse svoje ideale in z nekim prezirom so vprašali: »Kaj si res oženil Hrvatice?« Danes pa bo skoraj narobe; sem Slovenec in ponosen na to, ali na žalost me je Hrvatska in Srbija moralizirala in mi pokazala vrednejše, kakor morem najti doma.

Ce je katera gospodična, katera mi upa ugovarjati in anulirati moje trditve, naj se oglasijo. Če pa je katera gospodična do 22 let, ki misli, da nima nobene slabosti naštetih v mojem, kakor tudi drugih odgovorih, naj zahteva od »Slov. Naroda« moj naslov, ker ji ga slava uprava lahko da, in naj mi se oglosi, pa jo pod prisrčno takoj oženim. Prepričan pa sem globoko da je ni take!

Torej!?

Se enkrat št. 4.

101

Ze od začetka sledive polemiki, ki se razvija v anketi: »Zakaj se ne možete, žene?« Ves čas opažava, da možki nimajo ravno najboljšega mnenja o ženskah, seveda so pa tudi izjeme.

Pred kratkim je pisal nekdo, da se vse ženske šminkajo, pudrajo, nosilo globoko dekoltirane obleke, in da jim ne gre za nič drugega, nego da bi ulele moža. Zdi se nama, da pozna dotični gospod samo te vrste dam in damic, ki jih omenja, o drugih se mu pa niti ne sanja. Sicer pa, zakaj bi ne smele nositi obleke, krojene po zadnji modi, če jih to veseli in če si s svojim zaslužkom lahko to privoščijo? Me bi vsaj reklo, da to ni nikomur v spodniko. Poleg tega pa je še vendar lahko pridna, poštena, idealna in dobra gospodinja. Dotični gospod, ki toliko zabavlja zoper to vrsto deklet in zoper modo, se najbrže sam najraje suče okrog takih žensk in šimboh je našimkarna in dekolirana, tembolj mu je všeč. Mislive, da z gospodično, ki bi imela obleko krojeno po modi pred 10 leti, sploh ne bi šel, boječ se, da ga ne bi tovarji spravevali, kje je pobral ta »muzeje«. Prepričan sva, da če bi srečale dotičnega gospoda, ki tako kritizira modo, da tudi sami nosi »po šmi napumpane hlače« in »šim lakaste čevlje«, ker drugače bi bil pri damah družabno nemogoč.

Kar se pa močitve tiče, na o njej za enkrat ne premišljuje, ker se v samskem stanju počutiva zelo dobro in z denarjem, ki si za zaslužke razpolagava sami in tudi za par »Erzenoviat« tort nama še ostane. Kadar pa bo prišlo do močitve, bove pa vzele moža, ki ga bove iskreno ljubili, ker ta čut, menda še ni izumrl. Poleg tega pa mora imeti, toliko dohodkov, da nama ne bo treba še nadalje hoditi v službo, ker v takem slučaju je vzorno gospodinjstvo nemogoče.

Ana & Nana.

V slučajih zastrupljenja, povzročene ga po pokvarjenih jedilih, kakor tudi po alkoholu, nikotinu, morfinu, opiju, kokainu, je vporabna naravna »Franz-Josefova« grenčica bistven pripomoček. Zdravniška strokovna dela navajajo, da pri zastrupljenju s svinčcem, staro preiskušena »Franz-Josefova« voda ne odpravi samo trdoživno zapeko, temveč da učinkuje tudi kot specifično protisredstvo. Dobiya se v vseh lekarnah, drogerijah in...

Tako umirajo zločinci v Ameriki

Mark je še malo počakal, besedico »mat« je imel že na jeziku, toda nenadoma je postavil stolp tako, da je bila nevarnost mata odstranjena. Postavil ga je nalašč tako, da mu ga je ogrožal strelec.

Opičji mož je naglo segel po stolpu. Moči so bile v glavnem izenačene.

Remis bo. Mark ni več razmišljal o svoji plemenitosti. Notranji glas ga je opozoril, naj ne ubije človeka. Videl je, kako se bliža njegovemu nasprotniku smrt — in ta izkušnja mu je zaenkrat zadoščala.

Minilo je petnajst minut. Opičji mož se je po drugi potezi pomiril in začel je temeljito proučevati položaj. Kar so se mu zaiskrile oči.

Mark je napeto pogledal na šahovnico. Dve potezi in mat. Samo, da je bil zdaj premagan on.

Opičjemu možu je že odsevalo zmagovalstvo iz oči. Za Marka ni bilo izhoda iz kočljivega položaja. Zmagovalčeve roke so drhte v nestrpnem pričakovanju, a Marku so začele rojiti po glavi strašne misli. Prokleta plemenitost! Ali bo tudi opičji mož tako plemenit?

Nič se ni dalo storiti. Meda je ležala molče na otomani in gledala Marka. Ne, Mark niti zadrtel ni. Znal bo tudi pasti, če se ta opičja beštija zagriže v njegovo vrat.

— Mat! — je vzkliknil opičji mož zmagovalno.

Mark je zatisnil oči, potem se je pa vzravnal in nasmešnil Medo.

— No, poskrbite, do bo čim prej končano.

Ovdedli so ga na dvorišče. Trije možje so mu ponudili robc, da bi si zavezal oči. Odklonil ga je in nepremično je gledal Medo, ki ga je seveda spremljal na morišče. Rad bi se bil nasmešnil, ker je vedel, da ona, ki je kupila ta mučni prizor za 100.000 dolarjev, ne bo videla na njegovem obrazu drugega, nego smehljaj in zaničevanje.

Trije možje so stopili predenj. Odvrnil je pogled od Mede in se zagledal mirno na nje, kako merijo. Na videz je bil miren, v resnici je pa besnel. Partijo je izgubil iz usmiljenja. Imel je usmiljenje s sovražnikom. Vrag naj ga vzame. Še pes ne bo zalajal po njem.

V očeh se mu je začelo temniti. Nekam dolgo so merili. Kar so zadoneli trije strelci. Strelci so puške povestili, a Mark je še vedno stal.

— Pustite ga, — je dejala Meda in se obrnila k Marku.

— Iskala sem moža, ki je v resnici pogumen. Našla sem ga. Poleg tega sem se prepričala, da je res plemenit. In baš takega sem iskala.

Še isti dan je Mark zvedel, zakaj je moral biti šahist podkovan v strojni tehniki. Meda je namreč podedovala po očetu veliko strojno tovarno. Tovarna in Meda sta vplivala na konec njegovega pustolovskega življenja, kajti bogati tovarnarji se navadno ne navdušujejo za pustolovščine, posebno če so oženjeni.

August Bianchi:

89

Na valovih strasti

Roman

— V njeni družbi? — je vprašal vojvoda, ki se je vedno bolj zanimal za to zadevo.

— Opazoval sem ju tako dolgo, da sta me opazila. O, kako je mogoče pričapovati, da nas opazijo ljudje, ki imajo oči samo zase!

— Kaj se vam meša, baron? — je dejala markiza.

— Kaj pomeni vse to? — je vzkliknil vojvoda.

— Samo to, da sem našel vojvodinjo in monsieur Armand Cambona v zelo intimnem pogovoru in da sta spadal skupaj nekako tako, kakor slika in okvir, da se izrazim z umetniško frazo.

— Intimno sta kramljala, pravite? — se je začudil vojvoda. — Vojvodinja da je govorila z Armandom Cambonom! Ne, vi pretiravate, monsieur!

— Ne, prav nič ne pretiravam. Fantov obraz je žarel, a vojvodinji so se iskrite oči.

— Njene oči? — je ponovila markiza, ki se je ozrla zdaj na barona, zdaj na vojvodo.

— Bile so nežne in polne miline, kakor oči golobice, ko prinaša prvo slamico za svoje gnezdece ali ko polaga prvo zrnce v ključek svojega mladiča.

— Markiza se je od srca zasmejala, kar je pričelo, da jo baronovo pripovedovanje zelo razveseljuje.

Vojvoda si je grizel ustnice in mršil čelo, kar je dokazovalo baš nasprotno.

— Kako dolgo ste skrivaj opazovali ta ginitivi tableau vivant? — je vprašala markiza.

— Da spoznam, je-li to novo delo naših umetnikov ali pa je slika, ki jo je poslal sam hudič, da odnese na prihodnji razstavi prvo nagrado, sem se približal tej nedvomno zelo lepi skupini in tako je bil zanimiv dialog končan.

— In kaj potem?

— Monsieur Cambon je velik kavalir, — je nadaljeval St. Bris. — Ne bo sta mi verjela, če vama povem, da je šla njegova vplivnost tako daleč, da je hotel spremiti vojvodinjo domov. No, torej, zdaj pa recita, da je viteštvo samo privilegij francoskega plemstva, ko reflektirajo delavsko bluze na mesto ob vojvodinji v elegantni kočiji.

Markiza se je na ves glas smejala, vojvoda je pa kar pihal od jese.

— Možato sem se boril za plemiško čast, — je nadaljeval baron, — in smagal sem vsaj v tem primeru. Skratka, doletela me je visoka čast, da sem smel spremiti vojvodinjo od Luksembourga do njene palače.

— A delavec? — je vprašala markiza.

— Je ostal tam, nedvomno zato, da bi lahko v miru poljubljil prah, ki so ga zapustile njene noge, ali pa vtaknil svoj nos v oljnat barvo, ki jo je blagorodna umetnica izlila na tla.

Baron St. Bris je končal svoje pripovedovanje. Pripovedoval je sicer v šaljivem tonu, vendar pa ni mogel prikriti ogorčenja.

— Kaj mislite o vsem tem? — je vprašal in pogledal z enim očesom markizo, z drugim pa vojvodo.

— Vedno sem mislila, — je odgovorila markiza, — da je že davno med

njima neko mistično razmerje in da nastane iz tega razmerja prejel ali slej dovoli močan vihar, da odnese nas vse. Kaj menite vi, vojvoda de Beaudreil? — je pripomnila in se škodočljivo nasmehnila vojvodi.

— Mislim, — je odgovoril vojvoda z zamolklim glasom, — da je imel baron prav, ko je dejal, da je poslal to sliko v Luksembourg sam hudič, da bi...

— Dobil prvo nagrado? — se je oglasila markiza. — Da, prav pravite, in nagrado tudi dobi, — če ne, izženejo hudiča z Belcebubom.

XXXIV.

Kavarna Prokope.

V rue de l' Ancienne Comedie, v okraju de l' Ecole de Medicine, je Café Prokope, ena najznamenitejših kavarin Parisa, tako literarnega kakor političnega pomena, da ne govorimo o materijalnem okrepčilu, kateremu se ne da očitati, da ni prvovrstno.

Kljub temu, da je bil dopoldanski čas, je bilo v kavarni toliko ljudi, da se je človek komaj prerinil skozi obe dvorani.

Natakarji so pošteno zasužili vsak su napitnine.

Pogovor v Café Prokope se je tikal tisti dan reformnega banketa. Besedo je imel mlad pesnik Eugena. Ko je končal, so kričali od vseh strani.

— Bravo, monsieur Eugène!

— Nadaljujte, nadaljujte! — so kričali nekateri.

— Nadaljujte! — so pritrdjevali drugi.

Eugene je nadaljeval svojo deklamacijo. Eugene je nehal deklamirati, čim je zagledal drugega mladeniča, ki se je prerival proti pesniku, stoječemu sredi kavarne med svojimi prijatelji.

— Prihajate kot genij svobode. Na obrazu se vam pozna, da prinašate radostno novico. Modre so vaše oči, rdeč vaš obraz, belo vaše čelo. Vi ste živa trobojnica, Armand Cambon!

— Res vam lahko povem zelo važno novico, — je dejal Armand ves upehan.

— No, povejte jo, govorite, govorite! — so kričali od vseh strani.

— Gotovo že veste, da je Odilon Barrot odpovedal reformni banket.

— Da, da!

— Toda Lamartine...

— Lamartine? ... Kaj je z Lamartinom? — so vpraševali od vseh strani.

— Lamartine je dejal...

— Kaj? Kaj?

— Tako je dejal: Naj ostane Place de la Concorde prazen, naj se vsi poslanci izognu svoji dolžnosti jaz pojdem kjub temu na banket, pojdem tja sam brez vsakega spremstva.

Spremljala me bo samo moja senca.

V kavarni je zavladala nepopisna radost.

— Sam ne sme iti na banket! — je vzkliknil nekdo.

— Ne, ne! Vsi pojdemo z njim, — so kričali drugi.

— Ves Pariz ga spremlja z nogami in rokami.

— Francija s svojim odobravanjem in iskreno željo, da bi dosegel popoln uspeh!

— Boginja svobode s svojim taborem pojde z njim!

XXXV.

Invalidi.

Dobro uro po zborovanju v Café Prokope sta se ustavila na Place du Pantheon dva moža, eden starejši, drugi mlajši.

Starejši je imel lesene noge in opiral se je na mlajšega.

Moža, ki smo ju zdaj privedli na Place du Pantheon in ki sta se tam ustavila, sta bila Armand Cambon in njegov oče, invalid iz Bicetre.

— Ali res mislite, oče, da je nastopil pravi trenutek? — je vprašal sin.

— Da, je odgovoril oče.

— Kaj pa, če bo konec tak, kakor je bil v letih 1832, 1833 in 1835?

— To so bili le neznatni pusti, uprli sta se dve politični stranki, ne pa ves narod. Če dvigne politična stranka prapor upora, to je samo punt, če ga pa dvigne ves narod, je to revolucija.

— Nisem torej ravnal prav, da sem danes pristal na Albertov predlog.

— Na kakšen predlog?

— Da skličem ponoči svoje prijatelje in jim razdelim orožje, da se združijo z drugimi tajnimi organizacijami, ki so že pripravljene na boj.

— In ti si pristal na ta predlog brez vsakih pogojev?

— Ne, vašega nasveta nisem pozabil, oče. Izgovoril sem si proste roke, da bom lahko delal, kakor se mi bo zdelo umestno.

— Dobro! Jaz se bolj bojim Bergetovih pristašev, nego municipalne garde Ludvika Filipa. Ta bo kaj hitro premagana. Julijska dinastija je gnila, to je trilo drevo in zdi se mi, da že slišim, kako se podira. Bilo bi nespametno dražiti jo. Zato ne bo treba mnogo udarcev po koreninah, da trilo drevo pade. Ako bo zmaga dobljena, se združijo s tistimi, ki bodo hoteli braniti novo svobodo, braniti jo ne le proti drugim, temveč tudi zavoljo nje same. Tvoja dolžnost je pomagati, da postane Francija prava republika.

Izkušene šablonske formerje

za takojšen nastop išče

Osječka ljevaonica željeza i tvornica strojeva d. d., Osijek.

Nalpopolnejši
STOEWER
šivalni stroji

za šivilje, krojače in čevljarje ter za vsak dom. Preden si nabavite stroj, ogledajte si to izrednost pri trdnosti.

LUD. BARAGA, Ljubljana
Šteinskega ulica 6/L
Brezplačno pošt. 15letna garancija
Telefon št. 2980. 21-L.

KLAVIRJI

Predne kupte klavir, ogledajte si mojo zalogo prvovrstnih klavirjev. Prodaja najceneje in na najmanjše obroke. Izposojevalnica WARBINEK, Ljubljana, Gregorčičeva 8, v bližini Glasbene matice.

1000 dinarjev vam plačam, ako vaših bradavic, kurjih oces,

trde kože, izrastlin ne odstranite sigurno v roku 3 dni z Ria balzomom brez bolečin, brez nevarnosti in brez noča. Zdravniška priporočila: Dr. Cyrakus B. Dunaj, piše: Z Ria sem zadovoljen, pošljite še 24 lončkov, ki jih bom porabil pri svojih pacientih. Cena z garancijskim pismom Din 9, 3 lončki Din 18, 6 lončkov Din 32.

Dr. Nic. Kemény, Kešice, Pošt. 12/L 51, Češkoslovaška.

»Mali oglasi«

Vsaka beseda 50 par. Plača se lahko tudi v znakih. Za odgovor znakom! — Na vprašanje brez znakov ne odgovorjamo. — Najmanjši oglas Din 5.

Zakonske delikatne zadeve

pojasnjujem pod šifro »Zaroka«
potom oglasnega odd. 1423

Dvojni jarebnik

Topham-Cylinder, v dobrem stanju prodam ali zamenjam za vrpčano žago (Bandsäge). — Nadalje prodam stroj za lomljenje kamena, s pripadajočim bencin-motorjem. »Jugoslavica«, Črnomelj. 1383

Frizerka

samostojna sita dobi mesto. Plačam dobro. Ponudbe na Prebrih & Pfeizer, Sarajevo, Krajina Petra br. 24. 1279

Z najboljšim uspehom

se sad 23 let uporablja Laruska kapa za ozdravljenje spolnih bolezni (triper, bela kapanje). V vsaki lekarni poštica Din 25.—, 5 pošto pošlje lekarna Blum, Subotica. 26-L

Kavarniško

blagajničarko in pisarniško moč z znanjem nemščine, dobro izveščani, hčam obe za takoj za Rogoško Slatino. Predstaviti se je v hotelu »Tivoli« v Ljubljani. 1495

Prodaj

jako dobro ohranjen »Chevrolet« avto. Natančneje podatki pod »Z. M. 1510« na upravo tega lista.

Orožje

ključavničarstvo in kovaško, okrogel meh, skoraj nov, 80 cm premera, po zelo nizki ceni prodaja Franjo Rau, Sevnica ob Savi. 1505

Motorno kolo

B. S. A., specialne konstrukcije, 3.49-47 k. s., dovolj močno za prikolico, z električno lučjo in reflektorjem, z električno in ročno hupo, s socius-sedežem, dobro ohranjeno in v brezhibnem stanju, ugodno prodaja Velocolor Kramarčič, Ljubljana, Poljska cesta 3 (bliž finančne direkcije). 1501

Nervoznim

pošljemo brezplačno pojasnjujočo literaturo. Nov način obnavljanja moči, zdravlja in delovne sposobnosti. Obratiti se: Beograd, Molerova 27, Miloš Marković. 1448

Zobozdravnik

dr. Rodoschegg
ne ordinira do 25. avgusta 1503

Katera oseba

posodi dvema gospodoma 2000 Din za tri mesece, vrnova 3300 Din. Ponudbe na upravo pod »Sigurna varnost 1502«.

Odgovor na anketo

»Zakaj se ne močite, ženite« št. 96. — N. dvignite pismo pod isto številko v upravi »Slov. Naroda«. 1507

Kubarico

pridno in pošteno, ki opravlja vsa bišna dela, sprejme takoj Ivanška Zorko, trgovina. Sv. Benedikt v Slov. gorah. Ponudbe s priloženo sliko, navedbo plače in referencami na gornji naslov. 1504

Lipovino in jelševino

bi kupila v pisih tveška
Julio Fischer & Co., Sušak

Krušno moko

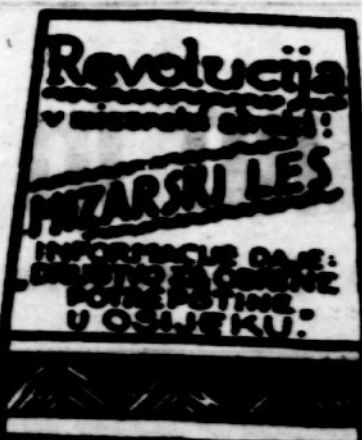
in vse mlevske izdelke vedno sveže dobite pri
A. M. Zorman
Ljubljana, Stari trg 32

Višji gornik

(Obersteiger)

obeznam rudarski merilec, z daljšo prakso v rudokopu, SE ISČE ZA PREMOGOVNIK. Nastop takoj.

Ponudbe s priloženo sliko in s navedbo plačilnih pogojev na upravo »Slovenskega Naroda«. 1490

GAZELA MILO

Popelin, batist

in svila
za
damsko
perilo

E. & A. Skaberné
Ljubljana

Zahvala.

Vsem vam, ki ste dobročrtno lajšali bol in dajali nam tolažbe ob prerani izgubi našega ljubljanskega pokojnega

Joškota Jenko

stavnega tehnika

izrekamo iskreno in globoko občuteno zahvalo. — Zahvaljujemo se gg. zdravnikom, usmiljenkam in strojniškemu osebju. Toplo zahvalo izrekamo darovalcem poklonjenih venov in šopkov in vsem, ki ste ga postavili na sednji poti. — Onobito pa prirešna hvala vam, dragi pevci »Ljubljanskega Zvonca« za vaše v srce segajoče petja. Obenim prosimo vse znance, da ohranijo blagopokojnika v najboljšem spominu.

V Ljubljani, na Bleku in Maku.

GLOBOKO ZALUJOCI OSTALI.

Makulturni papir

kg à Din 4.—

prodaja uprave »Slov. Naroda«

Dvokolesa: najboljših svetovnih znamk v veliki izbiri zelo poceni. Najnovejši modeli otroških vozičkov, od preprostega do najnovejšega, in igrači vozički v zalogi. Več znamk živahnih strojev najnovejših modelov, deli in pnevmatika. Ceniki franco. Prodaja na obroke.

«TRIBUNA» F. B. L. tovarna dvokoles in otroških vozičkov, Ljubljana, Karlovsk. c. 4.

ZA STAVBE

po znanih cenah vankovsten sah, tesan in žagan les. — Vseka množina v zalogi. Zaganje, odpadki od lesa, drva. Dostava tudi na stavbo.

FRAN ŠUŠTAR

lesna industrija in trgovina, parna žaga
LJUBLJANA, Dolenjska cesta 12

Klavirji!

Svarim pred nakupom navidezne-
ga blaga, cenih klavirjev!

Kupujte na obroke
od Din 400—

prve svetovne fabrike: Bösendorfer, Steingewand, Förster, Höpfer, Stängel original, ki so nesporno najboljše! (lahka, precizna mehanika). Prodaja jih izključno le sod. izvedenec in biv. učitelj Glasbene Matice

Alfonz Breznik

Mestni trg 3
Velikanska izbira!

Odvetniškega

kandidata

134 sprejme dr. Ivan Sajovic, odvet-
nik, Kočevje. 1242

Opozorilo!

Vaš razmnoževalec Oplographi
Vsi razmnoževalci Oplographi
Prinesite aparat k meni, da ga vam
delovanje aparata jamčim, ako boste
kupovali Preservat in Fixat z varstveno
znamko Globus pri

Lud. Barača, Ljubljana, Šelenburgova ulica šte. 6
Glavna zaloge in samoprodaja original Oplographa.

Edina slovenska
tedenska
revija

ŽIVLJENJE IN SVET

ki daje na leto dve knjigi, vsako
po več kot 700 strani ilustrirane-
ga štiva najraznovrstnejše vse-
bine, pričinja

6 knjigo

in vabi ob začetku šeste knjige vse one ukaželjne Slo-
vence, ki še niso naročili nam, da pristopijo v krog njegovih
tisočerihi naročnikov, kajti čim višja bo naklada, tem boljši
in cenejši bo časopis.

Prihodnja številka »Življenja in sveta«

bo vsebovala med drugim: Podaljšanje življenja. — Roke. — Zdrav-
ljenje mrtvoudnosti s pritiskom. — Lov na gamse med Slovenci. —
Glavobol. — Na vrvi nad prepadom. — Bodite previdni pri uživanju
sadja!

Naročnina je neznatna:

Za 40 Din nad 700 strani po-
učnega in zabavnega štiva s par-
sto slikami in lepimi umetniškimi
prilozami je naravnost malenkost.
Naročnina se lahko plačuje tudi
četrtletno 20 Din in mesečno
8 Din.

Uprava
in uredništvo:

Življenja
in sveta

Ljubljana,
Knaflijeva ulica 5

GRITZNER, ADLER in KAYSER

sivni stro-
ter tolesa so
najboljša v ma-
terialu. Lepe
opreme, ugodn
plačilni pogoji.
Istotam švicarsk
pletlini stro-
„DUBIED“
edino pri

iosip Petelinc, Ljubljana

oh vodil, naloge Prešernovega pomenika: Ljubljana

NAJBOLJŠE TAMBURICE

črtačevega in sromskega sistema zdeluje in
razpošilja ob lantetu

stara hrv. tvernica tamburice

Stjepan M. Gilg

25-L Sisak 610

Kačićeva ulica 174 (Hrvatska)

Cenovnik tamburice pošljem na zahtevu zasto-
Odklikovan z dvema zlatima kolajnama.

„JAVA“ pšenična kava

je izvrstna, zelo redilna in okusna.

Zahvaljujoč se pri vseh trgovinah
Razpoložljiva je tudi po pošti v zalogi po 0,5 kg za 70 Din, ce se denar
naprej pošlje ali pa po povzetju za 75 Din. Povzetje je 5 Din dražje. Poština
plačamo mi. Vsakemu 5 kg zavoju „Java“ pšenične kave je kot darilo priloženo
lepa shodilica za kavo.
Kdor pošlje 2 Din v 5 tednih dobi vzorec 100 gramov „Java“ pšenične
kave pošiljane proti.
Sprejememo za vsak večji kraj zastopnika.

PRIZNA KAFI
„JAVA“ M. D.
BEOGRAD Lomina ul. 11.

PROMETNI ZAVOD ZA PREM OG D. D. LJUBLJANA

prodaja po najugodnejših cenah in
samo na debelo:

PREM OG domači in inozemski za domači
KOVAŠKI PREM OG kurjavo in industrijske svrhe.
KOKS vseh vrst
BRIKETE vvarniški, plavžarski in plinski.

Prometni zavod za premog d. d.
Ljubljana: Miklošičeva cesta šte. 15/1

„Brezimena“

je ona moč, ki daje ženi nje vse osvajačo
dražest... nje osvajačno lepoto, ki premi-
kaka svetove...

„Brezimena“

je ono se nikoli sluteno dragoceno mazilo,
ki ženski poklanja »Veliko lepoto« kot iz-
polnjenje viliških želja iz bajke.

Da, kakor v bajki, kjer se žes noč izpolnjujejo
tajinstvene želje, ki smo jih podnevi nosili
v srcu... tako tajinstveno tudi »Brezime-
nac« prinaša ono čarobno dražest in lepoto,
ki za njo hrepeni vsako žensko srce.

„Brezimena“

ni navadna krema, to je ženska skrivnost,
spravljena v porcelanast lonček.

„Brezimena“

ni navadno kozmetično sredstvo, to je izpol-
nitev Vaših želja.

„Brezimena“

se ne prodaja v lekarnah in drogerijah, do-
biva se same po pošti od proizvajalca preko
edine zaloge za SHS na točni naslov:

srce vsake ženske

ki koprni za mladostjo, življenjem in soln-
cem.

srce vsake ženske

ki nosi v krvi svoji kraljico s kraljevskim
nagonom vladanja, vladanja nad človekom,
ki pred njo kleči v prahu.

„MAGIA-KOZMA“, Zagreb, Bregovita ulica 2/II.

Samo za naprej poslan denar. Po povzetju se ne pošilja.

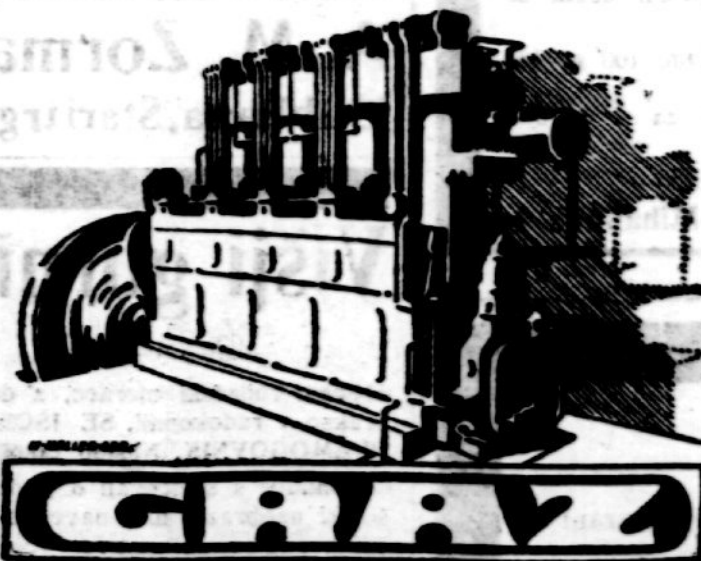
»Brezimena« za podnevi, veliki lonček Din 50.—

»Brezimena« za ponoči, veliki lonček Din 50.—

2 lončka, za podnevi in ponoči skupaj samo Din 60.—

Dinamo z vzporednim motorjem,

P. S. 1'84, Volt 115, Amp. 16, število obratov
2010, se poceni prodaja. Ponudbe na
upravo Slov. Naroda pod: „Dinamo“. Po-
jasnila daje tudi Narodna tiskarna.

Grazer Waggon- und Maschinen Fabriks-
Actiengesellschaft vorm. JOH. WEITZER

DIESELOVI MOTORJI

S KOMPRESORJEM ALI BREZ NIEGA OD 30—2000 HP

Izvrstni stroji - Najboljše referenca

Brezplačna pojasnila in ponudbe daje naša zastopstva:

BEOGRAD, Knez Mihajlova 49
Ing. O. Meinhard

ZAGREB, Gajeva ulica šte. 32
„SNOP“, Hrvatska Gospodarska Prometna Zadruga

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

LJUBLJANA, Prešernova ulica šte. 50 (v lastnem poslopiju)

Obrestovanja vlog, nakup in prodaja vsake
vrstne vrednostnih papirjev, davis in valuti
bozna narečila, prodajni in kreditni vank-
vrste, eskont in inkaso menic ter naka-
sila v tu- in inozemstvo safe - depoziti.
ttd. tel. 414.

Brojarka: Kredit, Ljubljana — Telefon
št. 2040, 2487, 2548 in Interneta 2706 2506
57-L